

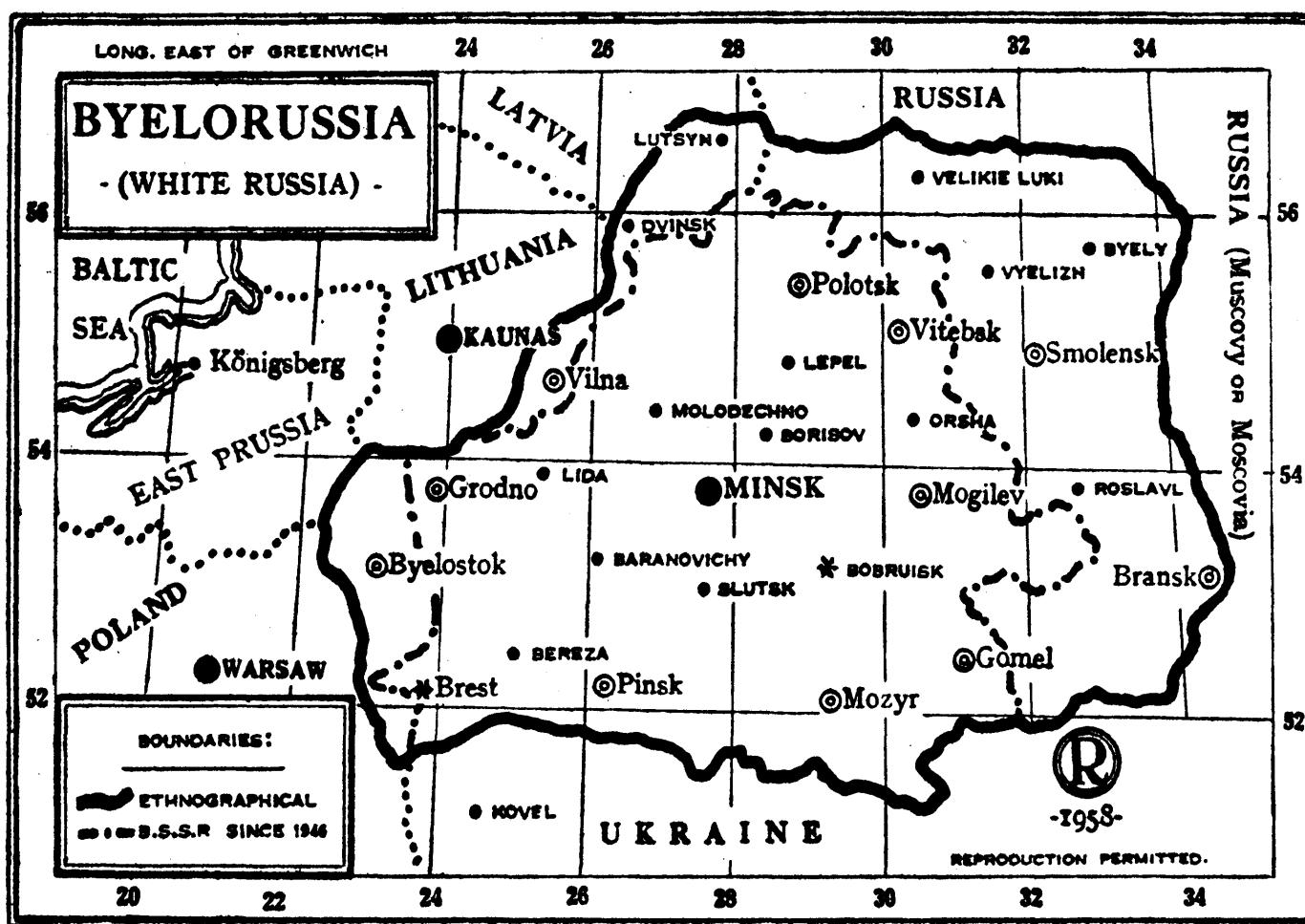
A B J E D N A N N I E — UNION —

THE ANTI-COMMUNIST PERIODICAL
ANGLO-BYELORUSSIAN EDITION

No.2/104

MARCH 1965

18-th Year

LONDON

UNITED CHRISTIAN BYELORUSSIAN WORKERS
IN
GREAT BRITAIN

57, Cathnor Road, London, W.12.

CONTENTS:

p.

MARCH 25th AND ITS HISTORICAL MEANING	1
(in Byelorussian)	
V.Kalush	
IN THE SERVICE OF THE PEOPLE FOR A FREE BYELORUSSIA (in Byelorussian)	5
UŁ.Klishevich	
VASIL KALINA a poem - continuation (in Byelorussian)	10
W.Ostrowski	
POLITICS OF THE WEST AND OF THE U.S.S.R. (in Byelorussian)	17
HOW CHMARA'S HYENAS ARE FEEDING ON GRAVES (in Byelorussian)	27
W.Ostrowski	
"LOYAL" CANADIAN IS DEFENDING SOVIET AGENTS (in Byelorussian)	31
Sim. of A COUPLE WORDS IN THE DEFENSE OF BYELORUSSIAN TRUTH (in Byelorussian)	34
"GRAMMAR" OF THE K.G.B., (in Byelorussian)	38
ARE THERE BYELORUSSIAN COMMUNISTS IN THE SOVIET UNION (in English)	39
Sim.	
THE ARM OF BOLSHEVISM REACHES ABROAD (in English)	41
MATERIAL FOR HISTORICAL RESEARCH AND STUDY (in English)	44
FROM BYELORUSSIAN LIFE IN AUSTRALIA (in Byelor.) ..	45
" - " IN USA & Gt BRITAIN (in Byelor.) ..	46
M.Vołacič	
THE BYELORUSSIAN WEAVING INDUSTRY (an extract) (in English)	
SIUTSK (Słuck - Byelorussian transcription) GIRDLE	inside cover
GIRDLE	outside cover

THE BYELORUSSIAN WEAVING INDUSTRY

by M.Vožacič.

The patterns of Byelorussian national art have their origin deep in the Slavic past, in the "Luzhits culture", whose characteristic features were geometrical forms of ornamentation in the basic colours red, white and black, linked with ancient mythology. This is confirmed by archaeological finds of ancient textiles, ornamental objects, ceramics and metal with sculptured and painted ornamentation, linguistics, ethnography and rare historical records. All these scientific materials prove Byelorussia to be an unusually interesting field for study, little known to scholars in the sphere of Slavic studies, - a living testimony to an ancient spiritual and material culture which is being gradually destroyed by the Bolshevik system.

From the moment of Byelorussia's conversion to Christianity, alien cultural influences began to infiltrate among the aristocracy and townsfolk. Before the I4 cent., Christianity brought with it Byzantine cultural forms which found their expression in all branches of art, even to the introduction of eastern textile patterns. In the I3th and I4th centuries, in connection with the establishment of the Great Duchy of Lithuania and the development of trade and cultural relations with the West, western cultural forms gained in influence, and western methods of weaving, western patterns and textiles became increasingly prevalent among the aristocracy and townsfolk. The peasantry, who always constituted 85% to 90% of the whole population of Byelorussia, did not take any part in this process, but preserved their ancient pre-Christian ceremonies, customs, traditions, and beliefs whose symbols were only nominally linked with Christianity.

The period of the existence of the Great Duchy of Lithuania (I3th to I8th centuries) was the period of the unification of all Byelorussian lands into one single Byelorussian state, thanks to which the ancient national culture was consolidated even further among the peasantry and achieved a monolithic form. Foreign fashions of the Renaissance period, rococo, and pseudoclassicism left no traces on this culture, except perhaps in that they influenced the acceptance of certain technical improvements in textile manufacture which began to develop in Byelorussia in the I8th century.

(Extract from: "The Byelorussian weaving industry and its destruction by the Bolsheviks", by Mikołaj Vožacič, Institute for the Study of the USSR, München, 1955.)

P.T.O.

CONTENTS:

MARCH 25th AND ITS HISTORICAL MEANING	1
(in Byelorussian)	
V.Kalush	
IN THE SERVICE OF THE PEOPLE FOR A FREE BYELORUSSIA (in Byelorussian)	5
UŁ.Klishevich	
VASIL KALINA a poem - continuation (in Byelorussian)	10
W.Ostrowski	
POLITICS OF THE WEST AND OF THE U.S.S.R. (in Byelorussian)	17
HOW CHMARA'S HYENAS ARE FEEDING ON GRAVES (in Byelorussian)	27
W.Ostrowski	
'LOYAL' CANADIAN IS DEFENDING SOVIET AGENTS (in Byelorussian)	31
Sim. of A COUPLE WORDS IN THE DEFENSE OF BYELORUSSIAN TRUTH (in Byelorussian)	34
"GRAMMAR" OF THE K.G.B., (in Byelorussian)	38
ARE THERE BYELORUSSIAN COMMUNISTS IN THE SOVIET UNION (in English)	39
Sim.	
THE ARM OF BOLSHEVISM REACHES ABROAD (in English)	41
MATERIAL FOR HISTORICAL RESEARCH AND STUDY (in English)	44
FROM BYELORUSSIAN LIFE IN AUSTRALIA (in Byelor.) ..	45
" - " IN USA & Gt BRITAIN (in Byelor.) ..	46
M.Vołacič	
THE BYELORUSSIAN WEAVING INDUSTRY (an extract) (in English)	
SIUTSK (Słuck - Byelorussian transcription)	inside cover
GIRDLE	outside cover

А Б’ЕДНАНЬНЕ

* № 2/104 Лондан, Сакавік 1965г. Год выданьня 18. *

ГІСТАРЫЧНАЕ ЗНАЧЭНЬНЕ АКТУ 25 САКАВІКА.

Трэцяя Устаноўная Грамата Рады Беларускай Народнай Рэспублікі, абвешчаная ўсяму съвету 25 сакавіка 1918 г., была няўхільным вынікам ня толькі тае эпохі, але й палітычнай дасьпеласьці беларускага народу.

Векавое паняволен'не нашага народу расейцамі, не зважаючи на новыя, вельмі прывабныя, абяцанкі бальшавікоў, павінна было, падчас рэвалюцыі, выклікаць неабходнасць разлучага й канчальнага адмежаваньня ад зыненавіджанага акупанта. Ранейшыя думкі некаторых беларускіх дзеячоў аб магчымасьці нейкага суіснаваньня пад формаю фэдэрацыі хутка былі признаны недарэчнымі ды нават шкоднымі.

І ў гэтым тагачасныя беларускія палітыкі не памыліліся. Наступныя падзеі паказалі ўсю ілжывасць бальшавіцкіх абяцанак ды іх расейска-імпэрыялістичную агрэсіўнасць. Бальшавікі, змушаныя лічыцца з настроем беларускіх народных масаў, стварылі пасъля гэтак званую Беларускую Савецкую Сацыялістичную Рэспубліку, якая фактычна нават па форме сваёй не зьяўляецца рэспублікай, а звычайнай камуністычнай тыраніяй. Гэтая фікцыя "незалежнае беларускае рэспублікі" дала магчымасьць, аднак, бальшавікам умацавацца, каб пазней фізычна зьнішчыць усе найлепшыя беларускія сілы, з думкаю, што ў такі способ ім удасцца выкарчаваць з беларускіх душаў нават лятуценьні аб дзяржаўнай ды незалежнай сваёй краіне.

Аднак, гэта ім не ўдалося. Праз доўгіх 25 год фізычнага тэрору ды зьдзеку над беларускай душой, як з боку расейцаў (у Ўсходній Беларусі), так і з боку палякаў (у Захадній Беларусі) ім не ўдалося згладзіць памяць аб акце 25 сакавіка, які быў шляхаводнаю зоркаю для ўсіх наступных пакаленіяў ды такою застаўся па сёньняшні дзень.

Пры першай нагодзе, у часе 2-гае ўсеесъветнае вайны, беларускі народ, вуснамі сваіх прадстаўнікоў на II-гім Усебеларускім Кангрэсе, ня толькі пацвердзіў і замацаваў пастановы Рады Беларускай Народнай Рэспублікі, але й паглыбіў ды пашырыў іх, анулюючы ўсе дагаворы, зробленыя акупантамі адносна Беларусі й беларускага народу.

БССР паўстала як адказ Маскоўскага Крамля на акт 25-га сакавіка. Ня было б акту 25 сакавіка - ня было б і БССР, якая, хоць і з іншых, што праўда, Маскоўскіх меркаваньняў, але, аднак, належыць да Арганізацыі Аб’еднаных Нацый.

Тое, што сёньня там засядае прадстаўнік, які не рэпрэзентуе волі беларускага народу - ня важна. Гэты час міне

і там засядзе легітымны прадстаўнік Беларускае Народнае Рэспублікі, як незалежнае, сувэрэннае дзяржавы.

У сучасны мамэнт ня толькі прадстаўнік БССР, але й усе іншыя прадстаўнікі камуністычнага блёку не зъяўляюцца сапраўднымі прадстаўнікамі тых нароўдаў, ад імя якіх яны прамаўляюць.

І хоць акт 25 сакавіка яшчэ не зрэалізаваны; хоць наш край і народ надалей стогне пад бальшавіцка-расейскім ярмом; хоць надалей на нашай зямлі шалее тэрор маскоўска-га ката; хоць тысячам беларусаў і прышлося пакінуць сваю Бацькаўшчыну, каб шукаць сабе прытулку ў дэмакратычных краінах Захаду, аднак, і акупант ня мае супакою. Ён вечна жыве пад страхам народнага гневу, які ў адпаведны час зъмяце яго з аблічча нашае зямлі.

І гэтая хвіліна паволі, але няўхільна набліжаецца. Мы перажываем пераходныя часы, поўныя вялікага суму, але ад-начасна - і вялікіх надзеяў. Жудасць савецкага панавань-ня на нашай зямлі міне, як мінула польская панаваньне, як мінула гітлероўская сістэма чалавеказабойства...

Збліжаецца няўхільна канфлікт паміж бязбожным камуніз-мам і веручым у Бога дэмакратычным Захадам, які ступнё-ва пачынае прыслухоўвацца да цьвярозага голасу паняво-леных бальшавікамі нароўдаў.

Яшчэ нядаўна Захад аб нас, беларусах, амаль нічога ня ведаў, бо ворагі нашыя стараліся усімі сіламі хвалішаваць нашую гісторыю. Яны хацелі Беларусь выкрэсліць з карты Эўропы, падмяняючы назоў нашае бацькаўшчыны іншымі назо-вамі, а беларусаў называючы то "рускімі", то "тутэйшымі", то "паляшукамі", а нават "палякамі". Нажаль, знайшліся і сярод нас такія, што съвядома ці несьвядома памагалі на-шым ворагам у тым жа напрамку, уводзячы гэтым яшчэ большы закалот сваімі недарэчнымі (крывіцкімі) назовамі, якіх ніхто сённяня ня мог бы знайсьці ані на географіч-ных картах, ані ў ніякіх энцыклапэдыях.

Аднак, усе яны збанкрутувалі, а запавет тварцоў акту 25 сакавіка съвяткуе перамогу.

Сённяня Заходні Свет ужо ведае пра існаваньне белару-саў, як апрычонае нацыі, якая стогне пад бальшавіцкай аку-пацыяй. У афіцыйных выдавецтвах розных краінаў съвету мы можам прачытаць ня толькі аб’ектыўную кароткую гісторыю Беларусі, але й гісторыю вызволъніе барацьбы беларускага народу за яго дзяржаўную незалежнасць.

Такім чынам праўда перамагла і наш высліак у гэтым на-прамку ня быў дарэмны. Цемень умацавала зрок Захаду ды змусіла яго шукаць съвята ў ва-ўсёй яго зъяючай поўні.

Гэта напаўняе надзеяй, што наш голас у справе немагчы-масці якога-небудзь супрацоўніцтва дэмакратычнага За-

хаду з камуністамі таксама дойдзе да слуху тых, хто будзе вырашаць будучы лёс народаў. Мы гэта стала падкрэсліваем, папяраджаючы заходніх палітыкаў аб фальшивасьці камуністычнае пропаганды ды хітрай двуліцовасьці бальшавіцкай палітыкі.

Калі, аднак, мы гаворым аб няўхільнасьці канфлікту паміж дэмакратычным съветам і камуністамі, дык гэта ня значыць, што мы жадаєм вайны, як дзікае разбураючае сілы. Не, мы гаворым аю ёй выключна як аб няўхільным няшчасьці, якое будзе тым меншым, чым хутчэй яно наступіць, ня даўши магчымасьці камуністам умацавацца ды іх разбуральнаю, ілжываю пропагандую разлажыць ды аслабіць сілы Захаду.

Трэба яшчэ не забываць і тое, што кожная вайна, апрач усіх сваіх ад'емных бакоў, адначасна зъяўляецца і тэю сілаю, якая кідае ваючыя масы аднай нацыі на тэрыторию другое, а тым самым падсвядома, а нават супроць волі удзельнікаў, выклікае узаемапрасяканье ды ўзаемадзеянне ня толькі на уклад жыцьця, але й на спосаб думаньня.

Калі б ня было грэка-пэрскіх войнаў, дык напэўна грэкі ня былі б так прасякнены усходнім духам, каб стацца ўдзячнаю глебаю для прыняцьця й пашырэння хрысьціянства. Калі б, падчас вялікага перасялення народаў, Італія ня была занята германскімі войскамі, ніколі б рымская культура не могла б так узьдзейнічаць на паўночныя народы ды ўрасьці ў іх культуру. Калі б не вайна Гітлера з СССР, ніколі б Захад ня меў столькі непасрэдных съветкаў бальшавіцкіх злачынстваў, колькі яму далі якраз бежанцы з "савецкага раю". Калі б не апошняя усесветная вайна, людзі Савецкага Саюзу ніколі б не пераканаліся ў ілжывасьці савецкае пропаганды адносна дэмакратычных краінаў Захаду і, урэшце, каб не акупацыя савецкай арміяй Усходніх Нямеччыны ды другіх, раней дэмакратычных, краінаў, ніколі б чырвоная армія ня была б так настроена супроць савецкае сістэмы, як яна настроена цяпер.

З гэтага бачым, што часта здараецца так, што пераможцы падпадаюць пад уплыў сілаў чужое зямлі і яе культуры.

Усё гэта дае нам веру глядзець у будучыню з надзеяй на зъдзейсненіне нашых съвятых народных ідэалаў ды — сілу працягваць распачатую вызвольную барацьбу да пераможнага канца. Нас не павінен пужаць час. Гістарычныя падзеі зъмяняюцца паволі, але няўхільна, а дух заўсёды перамагае матэрыю.

Беларускі народ яшчэ стогне сёньня пад бальшавіцка-маскоўскім ярмом, усё ж можа ўжо з надзеяй глядзець у будучыню, што гэтае ярмо будзе скінена, бо ж апошнія падзеі ў Савецкім Саюзе паказалі, што ўжо ня трэба чакаць на съмерць

№ 2/104

А Б’ЕДНАНЬНЕ

4

дыктатара (як гэта было за часоў Сталіна), а яго можна лёгка пазбыцца ў падчас ягонага жыцьця (як гэта стала-ся з Хрущовым). А гэта ўжо значыць многа.

Праўда, вусны беларускага народу яшчэ замкнёны маскоўскімі апрычнікамі, але Бог, аднак, пакіраваў так, што часьць народу – яго палітычная эміграцыя – якраз апынулася ў дэмакратычным съвеце ды можа свабодна расказаць яму праўду аб сваёй крыўдзе ды бальшавіцкіх зьдзеках.

Ня трэба ламацца ў адчыненія дэзверы, шукаючы нейкіх новых шляхоў у вызвольнай барацьбе. Гэты шлях нам вызначаны самім народам у акце 25 сакавіка ды пастановах II-га Усебеларускага Кангрэсу. Іх толькі трэба рэалізаваць, не шкадуючы сваіх сіл і вольнага часу. А надыдзе хвіліна, калі Бацькаўшчына узнагародзіць кожнага паводле ягоных заслугаў.

Пажадаем жа дзеля гэтага у так вялікі для нас дзень:

1. Як найхутчэйшай і поўнай ліквідацыі камуністычнае сістэмы на ўсім съвеце,
2. Дружнага ў згоднага высілку усіх беларускае эміграцыі ў вызвольнай барацьбе за Незалежную, Сувэрэнную Беларускую Народную Рэспубліку.

(З адозвы Прэзідэнта Беларускай Цэнтральнай Рады. Гл. "Беларускае Слова" № 3(24) за 1955г.)

В.Калюш.

НА СЛУЖБЕ НАРОДУ ЗА ВОЛЬНУЮ БЕЛАРУСЬ.

(працяг гл. на бал. 5.)

Ад Рэдакцыі:

Пачатак артыкулу: "На службе народу за вольную Беларусь" быў надрукаваны ў папярэдніх нумарох часопісу "Аб'еднанье", пачынаючы ад № 2/100, а працяг даём на наступнай балонцы.

Аўтар гэтага артыкулу гасп. В.Калюш жыве цяпер у Польшчы і, з зразумелых прычынаў, свайго сапраўднага прозвішча падаць ня можа.

Ведаем, што такая пастановка справы вельмі інтрыгую агентаў Савецкае разведкі, якія маюць за заданьне утрымліваць адресы і спіскі беларускіх эмігрантаў у актуальнасці, але ў гэтым мы ня маєм намеру ім дапамагаць.

Паўтараем пры гэтым, што матар'ялы, зъмяшчаны ў часопісу "Аб'еднанье" дазвалеца перадрукуюваць пад варункам падання крыніцы.

№2 /104

А Б'Е Д Н А Л Ъ Н Е

5

С маленск.

У Смаленску праца для Р.Астроўскага была з аднаго боку больш прыемнай, бо на тэрыторыі акругі ён спаткаўся з беларусамі, якія ці то зналі яго асабіста, ці то чулі аб ягонай палярэдняй дзейнасці ад другіх, але затое ў самым горадзе была атмасфера вельмі варжая да яго, як беларуса. Бургомістрам горада быў Меншагін былы савецкі адвакат і шовініст расеец, ягоным заступнікам быў перш прэфэсар Базілеўскі, а пасля Гандзюк, накіраваны сюды Чэскай цэнтралій так зв. салідарыстаў. Акрам таго, у гэтым часе немцы ўжо знайшли сабе генерала Уласава, на якога паставілі вялікую стаўку. Усе устаноны ў горадзе былі абсаджаны расейцамі, часта вельмі варожа настроенымі да беларусаў. Смаленская акруга, як вядома, не ўваходзіла ў граніцы БССР і таму, не зважаючы на тое, што гэта беларуская этнографічная тэрыторыя, усюды было Маскоўскае засільле. Съпярша Р.А. пррабаваў тут адчыніць беларускія школы і з гэтай мэтай з Менска выпісаў беларускія падручнікі, але маскалі паднялі такі шум, што фэльдкамандант генерал Пооль папрасіў Р.А. адмовіцца ад гэтае ідэі, хоць ён зусім згаджаўся, што гэта беларуская этнаграфічная тэрыторыя. "Мы вяенныя-казаў ген. Пооль-ня можам мяняць дзяржаўных граніцаў падчас вайны-гэта справа пасъляваенных палітыкаў". Р.А. прышлося падпрадкавацца. Аднак у гэтых часах тэрыторыя фэльдкамандантуроў не заўсёды пакрывалася з савецкім адміністрацыйным падзелам і таму здарыўся такі выпадак: у склад Смаленскай фэльдкамандантury зімою 1942 году увайшлі два раёны: Лёзна з Віцебскай вобласці і Мсьціслаў-з Магілёўскай вобласці. Краац папрасіў Р.А. паехаць у гэтых раёнах і прыняць іх пад сваю апеку. Р.А. згадзіўся, але зазначыў, што ён змушаны будзе для гэтых раёнаў організаваць спэцыяльную канцэлярыю, бо ён адмаўляецца весьці перапіску з гэтымі раёнамі ў расейскай мове. Краацу такая заява Р.А. крыху не спадабалася і ён сам перш пачаў пераконваць Р.А. не рабіць гэтага закалоту. Але Р.А. катэгарычно адмаўляўся. Тады Краац запрапанаваў Р.А. пайсьці разам з ім да ген. Пооль. Фэльдкамандант, выслушавши перш Крааца, а пасля Р.А., зусім згадзіўся з поглядам Р.А., бо ж нельга было адвольна мяняць устаноўлены прынцып.

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Н Ь Н Е

6

Працуючы з Р.Астроўскім у працягу двух год і прывыкши да яго най адміністрацыйнай сістэмы ды маючы да яго 100% давер, Крацу не падабалася дзейнасць Меншагіна, як бургомістра горада і ён падзяліўся сваімі думкамі адносна гэта з Р.А., пытаячыся ці апошні ня меў бы нейкага кандыдата для падмены Меншагіна. Р.А. абыцаў падумаць і зараз жа напісаў аб гэтым Станіславу Станкевічу, які ў той час быў начальнікам Барысаўскага раёну, просіачы яго прыехаць у Смаленск. У хуткім часе Ст.Станкевіч прыехаў у Смаленск і пасьля усебокавага разгляду гэтага пытання даў сваю згоду, але назаўтра, чамусьці адмовіўся і выехаў назад у Барысаў.

Летам 1943г. палажэнье на фронце ў немцам, відаць, значна пагоршылася і яны пачалі перагрупіроўку сваіх войскаў. У выніку гэтае перагрупіроўкі Смаленская фэльдкамандантura на чале з генералам Поолем была перакінена ў Баранавічы, а Крац загадам Обэркамандо быў пераведзены ў Магілсў.

Атрымаўшы такі загад, Краац запрапанаваў Р.Астроўскаму таксама пераехаць разам з ім у Магілеў, а каб болей заахвоціць Р.А. да згоды ён выкарыстаў нацыяналістычную струнку Р.А., кажучы, што ў Магілеве цяпер бургомістрам ёсьць нейкі рассеец па прозвішчу Др.Філатаў, які русыфікуе уесь горад. Р.А. даў сваю згоду, але перад tym як пераехаць самому, ён папрасіў Крааца вызначыць бургомістрам Магілева аднаго з начальнікаў раёну Смаленскас акругі-пайменна нач. Касплянскага раёну Івана Наронскага. Краац ахвотна згадзіўся і зараз жа з Наронскім выехаў у Магілсў, а Р.А. пачаў перадаваць Смаленскую акругу свайму заступніку - вельмі сымпатичнаму чалавеку былому праф. Віцебскага Ветэрынарнага Інстытуту - Мікалаю Нікітіну, які нотабэнэ пры бальшавікох адбыў 10-ці гадовую ссылку ў Казахстане.

Магілеў.

У Магілеў Р.Астроўскі прыехаў у пачатку ліпеня 1943году і зараз жа прыступіў да організацыі Магілеўскага Акруговага Управы. Сам горад Магілеў і ягоная гаспадарка была ўжо арганізавана.

У Магілеве галоўная увага Р.Астроўскага была зьвернена на школьніцтва. У канцы жніўеня быў скліканы агульны зъезд усіх вучыцелёў пачатковых

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Л Н Ь Н Е

7

школаў, на якім Р.А. даў свае парады адносна спраў-
нае аргаізацыі школаў у 1943/44 шк.годзе. У самым
Магілеве праектавалася адчыніць беларускую гімна-
зію. Адначасна Р.А. дапамог Д-ру Сыцяпанаву адчыніць
пры Магілеўскім госпіталі Мэдыцынскі Інстытут, у
якім ужо ў верасьні 1943г. пачаліся нармальныя за-
няткі. У гэтым часе Краца паклікалі на фронт стра-
евым афіцэрам, а Р.А. захварэў і ў пачатку кастрыч-
ніка выехаў лячыцца ў Баранавічы, дзе працавала ле-
карям ягоная дачка.

Ізноў у Менску.

20-га сінегня 43г. Р.А. атрымаў тэлеграму з Мен-
ска ад Старшыні Бел.Самапомачы Ю.Сабалеўскага, каб
неадкладна, начным цягніком, прыехаць у Менск. Тут,
пад старшынствам Ю.Сабалеўскага 21 сінегня адбыва-
лася нарада беларускага актыву над прапановаю Ге-
неральнага Камісара фон-Готтбэрга аб утварэнні
беларускага найвышэйшага воргану замест існаваў-
шай пры камісару Кубэ Рады мужоў даверу. Усе пра-
моўцы згаджаліся, што прапанову трэба прыняць, бо
адмова можа выклікаць сумны рэзультат для беларус-
кага народу, але ў іх распараджэнні было мала часу,
бо у 12 г. была вызначана канферэнцыя у ген.Готт-
бэрга. Кандыдатам для ачолення гэтае установы быў
выбраны прысутнымі Р.А., але апошні адмовіўся, маты-
вуючы тым, што ён апошнія два гады працаваў у ваен-
най зоне і таму ня знае тых абставінаў, якія утва-
рыліся на тэрыторыі Цывільфэрвалтунг.Р.А. запра-
панаваў дзеля гэтага кандыдатуру Ю.Сабалеўскага,
які даўжэйши час мае цесны контакт з генеральным
камісарыятам. Але ані Сабалеўскі, ані другі высуне-
ны кандыдат-М.Шкелёнак таксама не згадзіліся. У су-
вязі з гэтым было запрапанавана ўсім траім зараз
жа пайсьці на канферэнцыю з ген.Готтбэргам ды па-
дарозе дамовіца хто ачоліць, а хто яму будзе пама-
гаць. На гэтым і затрималіся, бо іншага выходу ня
было. Такім чынам Р.Астроўскаму, Ю.Сабалеўскаму і
Шкелёнку трэба было дагаварыцца самім, але й на гэ-
та было мала часу.

У генеральным камісарыяце дэлегацыю прыняў перш
асабісты сакратар фон-Готтбэрга-Др.Маркус з кі-
рауніком палітычнага аддзелу СД-штурмбанфюрэрам
Зэппам.

Др. Маркус перш звярнуўся да Ю.Сабалеўскага,
якога добра ведаў, з запытаннем як жа беларускі

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Н Ь Н Е

8

актыў аднёсся да прапановы генерала фон-Готтбэрга. Сабалеўскі адказаў, што беларускі актыў пастанавіў прыняць прапанову генеральнага камісара і выбраў кандыдатам для ачоленія Бел.Цэнтральнай Рады Р.А., але апошні адмовіўся, хоць ён Сабалеўскі і М.Шклёнак уважаюць матывы, паданыя Р.А. няістотнымі. Тады штурмбанфюрэр Зэпп у сваю чаргу спытаўся Р.А. якія ягоныя матывы. Р.А. паўтарыў тое самае, што казаў на канферэнцыі, дадаўшы, што акром усяго для яго ня зусім ясна роль гэтае будучае установы. Зэпп тады папрасіў Р.А. падаць ім гэтыя няясныя пункты, а яны з Др.Маркусам па стараюцца па колькі магчыма іх выясняніць. Р.А. быў у клопаце, бо гаварыць гэстапоўцам шчырую праўду было рызыкоўна, але па хвіліне ваганья, зарызываваў кажучы, што тое, што ён хацеў бы сказаць будзе вельмі няпрыемным для іх і таму ён хацеў бы лепш не парушаць гэтых справаў.

Гэстапоўцы зразумелі гэты намёк і таму зараз жа падкрэслілі, што тут толькі паміж імі можна гаварыць усё і яны будуть вельмі ўдзячны пачуць шчырую праўду, бо-ж "дагэтуль-казаў Зэпп-з намі усе згаджаліся, кажучы "яволь" "аллес іст гут", а палаўніне што раз становіцца горшым і мы цяпер ня можам без танкаў высунуць носа з Менска далей як за 30 кілёмэтраў."

У сувязі з такою нечакана-шчыраю заявай немцаў, Р.А. зусім шчыра расказаў ім як немцы паддаюцца на бальшавіцкую правакацыю, ахвярамі якое з'яўляюцца зусім няявінныя людзі. Так напр. калі нейкая вёска ня хоча памагаць бальшавіцкім партызанам, дык яны, з за кустоў, ўначы, забіваюць нейкага немца, а труп яго падкідаюць у непакорную ім вёску. Назаўтра нямецкая жандармэрыя, або СД паліць гэтую вёску разам з усім насельніцтвам, не выключаючы жанчын і дзяцей. Або іншы прыклад-партызаны ўначы разъбіраюць мост на галоўнай магістралі, а бервеньня падкідаюць пад хату таго селяніна, які адмаўляецца з імі супрацоўнічаць. Назаўтра жандармы знайходзяць матар'ял з маста пад хатаю гэтага селяніна (бо бальшавіцкія агенты ўжо паведамілі жандармэрыю дзе ёсьць матар'ял) і без суда і разбору на вачох усяе вёскі расстрэльваюць і яго і ягоную сямью. Р.А. прывёў яшчэ шмат такіх конкретных выпадкаў з паданьнем назоваў вёсак і асобаў ды ўканцы заяўліў, што калі гэтая праектаваная беларуская установа ня зможа спыніць такія безчалавечныя расправы,

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Н Ь Н Е

9

дык ён уважае, што лепш яе не тварыць, бо-ж яна ні-якім даверам у вачох беларускага насельніцтва карысташа ня будзе, а тым самым і немцам яна ніякае карысьці ня прынесе.

Прамова Р.А. трывала амаль гадзіну. Зэпpling уважна слухаў, а Др.Маркус стэнаграфаваў. У канцы яны падыйшлі да Р.А. паціснулі яму руку і шчыра падзякавалі, кажучы, што першы раз ім давялося пачуць ад мясцовага жыхара шчырую праўду, бо большасць паданых Р.А. фактаў ім ведама і яны адказваюць праўдзе.

Пасля гэтага Др.Маркус выйшаў (відаць з дакладам да ген.Готтбэрга), а Зэпpling звярнуўся да Р.А. з наступным: "Я, бачачы Вас першы раз, пераканаўся, што Вы вялікі патрыёт і дбаецце аб свой народ і таму я думаю, што вы не маеце права у такую цяжкую хвіліну для вашага народа, адмаўляцца, а мы з свайго боку прыракаем Вам заўсёды лічыцца з вашай апініяй". Тут Ю.Сабалеўскі і Шклённак з свайго боку пачалі прасіць Р.А. не адмаўляцца ад прэзідэнтуры БЦР, згаджаючыся быць ягонымі памочнікамі. Р.А., аднак, яшчэ паставіў трох варункі немцам: 1.дапамагчы зброяй для утварэння Беларускай Краёвай Абароны, 2.не пасылаць беларусаў на Заходні фронт і 3.дапамагчы склікаць II-гі Усебеларускі Кангрэс.

У гэтым часе вярнуўся Др.Маркус і папрасіў усіх да габінету ген.фон-Готтбэрга.

Р.А. паўтарыў свае варункі Готтбэргу, якія пасля кароткіх выясненняў на ўсе прапановы Р.А. згадзіўся, абыцаючы яму усякую дапамогу.

Аддаючы статут БЦР, паводле якога Прэзідэнт вызначаўся генеральным камісарам, Готтбэрг зазначыў, што ён інакш ня мог паступіць, бо іх усіх забавязвае прынцып фюрэрства, але гэта толькі фармальна, бо-ж ён вызначыў Р.А. як кандыдата, апрабаванага самімі беларусамі. Тоё самае будзе адносіцца і да ўсіх сяброў Рады, якія будуць зацьвярджаны толькі на прапанову Прэзідэнта БЦР.

(Тут я мушу зазначыць, што гэтая частка біаграфіі Р.Астроўскага мною запісана са слоў Юрыя Сабалеўскага, як навочнага съветкі і пасля пры спатканыні яшчэ пацьверджана самім Р.Астроўскім.)

(працяг будзе)

2/104

А Б'ЕДНАНЬНЕ

10.

Ул.Клішэвіч.

В А СІЛЬ К А ЛІ Н А .

/ паэма - працяг /

25.

Быў падкалуp і. нібы жарты,
 Ды паміж іх дакор увяз,
 Ня быў таго ён нават варты,
 Каб на яго даваць адказ.
 Было ці варта, ці ня варт -
 Васіль размову зьвёў на жарт:
 "Я не плачу за вока вокам,
 Пачуцьцем радасці узъняты,
 Пацалаваў бы вас, дзяўчата,
 Так паважаю вас глыбока."

26.

Яму студэнткі рэзка плацяць,
 З нагоды пхаюцца к відну:
 "Ты не цалуй усіх нас, браце,
 Цалуй каторую адну."
 Ім адказаў Васіль назлосьць:
 "Даўно адна у мяне ёсьць."
 Студэнты робяць націск цяжкі:
 "Васіль наш гонар, як заўсёды.
 Зусім сягоньня выйшлі з моды
 Яга, ды хітрыя манашкі."...

27.

Зачынічыща была ня рада,
 Панесла многа лішніх страт.
 На іх студэнтаў кананада
 Пякла агнём цяжкіх гармат.
 Студэнты хутка пад адбой
 Студэнтак кінулі пакой.
 Абодва тыдзень паслья бою
 Бакі надзьмутасцяй дуліся.
 Дзяўчата першымі здаліся,
 Пайшло ўсё мірнай каляёю.

28.

Мы любім з прагаю нямою,
 Няхай мароз пячэ які!
 Надзець з прыемнасцяй зімою
 На ногі лыжы, ці канькі.
 Мароз Галіне шчокі пёк,
 А пад нагой стальны канёк
 Малюе круг на люстры лёду.
 Рука з рукой. Пры рытме рухаў
 Размову сэрца кожны слухаў,
 Замілаванье, такт і згоду.

№ 2/104

А Б'ЕДНАНЬНЕ

11.

29.

Гатовы мы к другому бою -
Паспрабаваць прыемнасьць лыж,
Нізіна ўецца прад табою,
А ты над схіламі стаіш.
З гары, маленькі, нібы мыш,
Займае дух, а ты ляціш,
Забыўши пра ўсё на съведе.
Прыемна чуць, як зъверху лыжа
Крупінкі сънегу плаўна ліжа,
А за вушамі съвішча вецер.

30.

Не мінавала і Галіны,
Не абышлося, беднай, так,
Каб не сказаў якое кпіны
Студэнт - музыка, ці съпявак.
Дзяўчаты шэпчуць, як лаза,
Адны - супроць, другія - за.
Чужое ў вуха лезла джала:
" І не магла ж сабе другога
Ты выбраць лепш, як пэдагога?"
Галіна слухала й маўчала.

31.

Людзкі язык гудзе, як муха,
А ты на гэта не зважай.
Людзей, як правіла, паслухай,
А розум свой заўсёды май.
Няма ў жыцьці рацэптаў, меж -
Як зможаш, так і пражывеш.
Як там ісьці не давядзеца -
Агнём надзей жыві, ня падай;
Век не пражышь чужой парадай,
Жыцьцё мудрэй, чымсь нам здаецца.

32.

Хоць быў Васіль кахраньнем п'яны,
Ня шкодзіў цёплы хмель яму
Складаць на будучыню пляны,
Падводзіць вынікі ўсяму.
Яго ня вабіў пэдагог,
Ён гэты хлеб цярпець ня мог.
Навука - гэта съцежка мула
Яго, здавалась, нібы там
К сабе прынадай і магнітам
Пяро вучонага цягнула.

33.

Ня быў апошнім і ня першым:
 Дзеля сваёй души уzech
 Васіль, часамі, пісаў вершы,
 А гэта быў вялікі грэх.
 У друк паслаў ён вершык раз,
 Яму далі такі адказ:
 "У вас варожая ідэя,
 Не разумееце эпохі,
 Нашто зъбіраць дарэмна крохі
 З пад ног Есеніна Сяргея?"

34.

Васіль з вялікім непакоем,
 Абразу цяжка перанёс.
 Хто пасъля споведзі такое
 Рэдактару пакажа нос?
 Васіль разважыў: Лепш пішы
 Для свае ўласнае души,
 Ня пхайся сам пад джала восам,
 Тады ніякая нявежа
 Табе пячонак не парэжа,
 Ніхто ў душу ня ўсуне носа.

35.

Васіль паэзіяй валодаў,
 Тварэньні ж мёртвымі лічы.
 Ня вельмі шмат было нагодаў
 У рукі сэрца браць ключы.
 Васіль сказаў: "Хоць раз крану
 Сябром паэзіі струну."
 Цяжар настрою зьнік ня скора.
 Балюча йшло за словам слова,
 Гучэла горкай праўдай мова,
 А ў мове той скакала гора.

36.

Сябры паэта віншавалі,
 Васіль быў посьпехам сагрэт.
 Вуглы навечна захавалі
 Нікім няведаны сакрэт.
 Так не адзін студэнт, знарок,
 Браў сваё слова на замок.
 Людзей у турмы пхалі многа,
 Хто разумеў рэальнасьць часу
 І хмелъ Язэпавага квасу,
 З тым сябравала зас্তярога.

№ 2/104

А Б'ЕД НАНЬНЕ

13.

37.

Васіль рыхтуе свае ўрокі,
Свой час навуцы аддае.
Бібліятэка - дом шырокі,
А звалі Ленінскай яе.
Вы скажаце: "Галіна там."
На гэта я паверу вам.
Раней прыходзіла, бывала,
Каб разам з ім дваім усесцца,
Сабе й яму займала месца,
За кніжкай любага чакала.

38.

Перад яе вачыма кніжка,
А ў думках праста матылі.
Нябачныя жывымі, цішкам
Хлапца па вуліцы вялі.
У закаханых хмель такі:
Разлукі час для іх вякі.
Спатканьне іншы дух накіне,
Прыйшла хвіліна дарагая,
Лічэньне часу адпадае,
Вякі б праскочылі ў хвіліне:

39.

У залі чыхнуў нехта звонка.
Галіна ўсё адна яшчэ.
Старонка кнігі за старонкай
Радкамі літараў цячэ.
Яшчэ чакаць хвіліны дзъве,
А тут... Васіль ужо ідзе...
Хвіліна радасьці якая!
Васіль глядзіць, Васіль съмяеща,
Галіны сэрца птушкай б'еца,
Ухмылкай радасьць расьцьвітае.

40.

Чытальню з моваю такою
Па яркіх вывесках пазнай:
"Не парушай другім спакою!
Тут ня куры, не зазмаўляй!"
Калі хацеў хто што сказаць,-
Шаптаць павінен, ці пісаць.
Запіску выкліча запіска,
А цішыню трymай у залі.
Васіль з Галінаю шапталі -
Адзін з другім сядзелі блізка.

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Н Ь Н Е

14.

41.

А маладосьці вечнай сіла
 Ня гне съпіны, ня крывіць плеч.
 Бібліятэка ім служыла
 Прывулкам працы і сустрэч.
 Як правіла, жывы адсюль
 Зъмяняе палачкамі нуль.
 Не страшыць іх навука, праца.
 Расьце бязъмежна прага ведаў;
 Каханьня радасьць хто адведаў,
 Той будзе ў горы усъміхацца.

42.

Настроем радасным багаты,
 Як закаханы шчасьцю рад,
 Васіль Галіну вёў да хаты,
 Ляпей сказаць - у інтэрнат.
 Пасьля, праз некалькі хвілін,
 Шагаў па вуліцы адзін.
 Ня беглі гукі словам к слову,
 Даляка дзесь, у цемені далі
 Званкі трамваяў адляталі,
 Сталіца спала напалову.

43.

Другая справа у суботу,
 Як дзень на носе выхадны -
 Набок усякую работу!
 Гуляюць вечарам яны.
 Жаданьне цёплае гучыць:
 І пагуляць і адпачыць.
 Каханьня вечная крыніца
 Жыцьцём зьвінець не перастане,
 Ня раз каханых разьвітанью
 Бывала съветкаю зарніца.

44.

Навокал съвет прыгожы гэткі!
 Вясною хто не малады?
 Вы гляньце толькі на палеткі
 І на зялёныя сады.
 Цьвіце на полі кветак зъбег,
 Сады асыпаў белы сънег.
 Як вокам съкінече - прастора
 Над сонцам грэцца у цьвеце.
 І ціха, ціха цёплы вецер
 Калыша кветкавае мора.

№ 2/104

А Б'ЕДНАНЬНЕ

15.

45.

Прыемны пах кругом жасьміну,
 Смаловы пах у душу лез,
 Васіль узяў з сабой Галіну
 За горад выехаць у лес.
 Прырода маладосьць заве
 Прайсьці па шоўкавай траве,
 Падыхаць днём вясны духмянай.
 Васіль падумаў: " Я палезу,
 Нарву пахучых кветак бэзу
 І падару букет каханай."

46.

Вачыма радасьці глядзелі,
 Як кветка кожная зямлі,
 Яшчэ сабой пахарацэлі,
 Яшчэ прыемней расьцьвілі.
 Жыві зямны! Не пакідай
 Шчасльвага каханья рай!
 Лістамі дрэў калыша вецер,
 Галіна ціхенъка съплювае,
 Васіль Галіне памагае -
 Съплюваюць гымн жыцьцю на съвеце.

47.

Цяпло. Пад сонцам зелянене
 Зямля узорным дываном,
 Ня ўеца холадам завея,
 Ня ломіць сэрцаў буры гром.
 Як часта рупілася ім
 Зрабіць канец усім благім
 Людзкім дагадкам, пераказам.
 Васіль пачаў: " Ты кветка маю..."
 Яна ў адказ: " Цябе кахаю,
 З табою буду вечна разам."

Канец восьмага разьдзелу.
 /працяг будзе/

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXX Памятай, што выдаванье часопісу "Аб'еднанье" забі-
 рае ня толькі шмат часу, але вымагае й значных гра-
 шовых выдаткаў на паперу, матрыцы, хварбу ды рассыл-
 ку поштаю ў ва ўсе краіны съвету!
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Б А Б Р Ы.

Бабёр належыць да пароды вялікіх грызуноў. Агульная даўжыня ягонага цела даходзіць да 125 цэнтымэтраў. Гэты каштоўны звяярок займаў пачэснае месца ў жыцьці беларускіх плямёнаў. У сярэднія вякі бабры былі важным аб'ектам беларускага гандлю. Шкуркі баброў цаніліся так высока, што на Беларусі наўт існавала прыказка: "Не заб'еш бабра, ня будзеш мець дабра".

Дык вос, каб мець гэнае "дабро" людзі так пачалі зьнішчаць гэтага звяярка, што ў хуткім часе колькасць баброў на нашых рэках значна зменшылася, а так званая "бабровыя гоны" перайшлі ў собскасць маёнткаў ды манастыроў, якія пачалі ахоўваць гэтага каштоўнага звяярка ды караць тых, хто пробаваў паляваць на іх. Вось тады і была папярэдняя прыказка заменена іншай: "Заб'еш бабра, ня будзеш мець дабра".

Не зважаючы на гэта вынішчанье баброў працягвалося надалей усякімі нелегальнымі спосабамі і к пачатку гэтага стагодзьдзя бабры захаваліся толькі ў некаторых пунктах на рэчках Беларусі: Бярэзіне, Сожы, Нёмане, Шчары Бабру ды Случы. У 1913 годзе паляванье на баброў было забаронена на роўні з паляваньнем на зубраў, але падчас 1-шае ўсесветнае вайны абодвы гэныя віды былі амаль зусім зьнішчаны. За часоў Савецкага ўлады, калі ўсе лясы перайшлі пад загад ураду, былі заложаны адпаведныя запаведнікі для баброў-Чычэрскі і Чэрыкаўскі. Такое мерыпроцэсціва спрычынілася да таго, што ў 1963 годзе на тэрыторыі Беларусі налічвалася каля 20.000 баброў. Шмат беларускіх рэчак было заселена бабрамі так, што не хапала месца для іх расплоду. Бабрамі былі заселены ня толькі глухія лесныя вадаёмы, але й зусім бязлесныя поймы. Больш таго, бабры палявіліся нават у чарце некаторых гарадоў, як Бабруйска, Горадні, Слоніма й Крупак.

Ад лістапада 1963 г., як паведамляе савецкая прэса, пачалося упрамыслаўленыне баброў, г.зн. "планавы адбой баброў", але не у ваўсіх раёнах, а толькі некаторых, пайменна: у бассейне Бярэзіны ў Барысаўскім і Чэрвенскім районе а такжы часткова ў Бабруйскім, дзе жыве прыблізна каля 3 - 3,5 тысяч баброў.

На падставе досьледу беларускіх навукоўцаў такія адбоі рэч неабходныя, каб даць месца для расселеньня баброўага маладняка. Досьледы паказалі, што пры вельмі вялікай гушчыні прырост пагалоўя баброў спыняеца, а пры умелым адбою яго удалося ізноў падняць на 16% у год.

На прамысловым сезоне 1964-1965 гадоў будуць уключаны бассейны Нёмана, Сожы і Дняпра, а праз - 2-3 гады промысел абымацьме бассейны Прыпяці і Заходніяе Дзвініны. Такім чынам "бабровыя гоны" перайшлі ад паноў і манастыроў у собскасць Крамлёўскіх акупантаў Беларусі.

А.К.

№ 2/104

А Б Е Д Н А Н Й Н Е

17.

ПАЛІТЫКА ЗАХАДУ І САВЕЦКАГА САЮЗУ.

Палітыка, якую праводзяць у сваёй ідеолёгічнай ба-
рацьбе урады Захадніх краінаў і Савецкага Саюзу, вель-
мі розніца між сабою.

Радыёвая, напрыклад, пралаганда Захадняга съвету,
кіраваная на Савецкі Саюз, пераважна расказвае аб тым,
як жывуць пад камуністичным панаваннем калгасынікі;
як нізка аплачваеца праца работнікаў у камуністычных
краінах; як цяжка там дастаць чалавеку самыя неабход-
ныя ў жыцьці рэчы; як душыца камуністамі усякая пра-
ява вольнае думкі і г.д. Адным словам, падаюца праз
радыё такія рэчы, аб якіх падсавецкія людзі значна
лепш ведаюць, чымсь так званы "экспэрты ад камунізму",
ці лепш кажучы - большыя або меншыя ігнаранты на Захадзе.

Рэшту пралаганды запаўняеца або дзікаю джазавую
музыкай, або крыкам поўашалелых розных "бітэлаў".

Зразумелая рэч, што такіх радыёперадачаў нікому ня
цікава слухаць нават у тых выпадках, калі яны ня глу-
шашца спэцыяльнымі савецкімі станцыямі. Усякія - ж ці-
кавыя для савецкіх людзей інфармацыі, як правіла, са-
вецкі урад заглушае, і такім чынам яны да савецкіх лю-
дзей не даходзяць.

Акром таго, радыёперадачы Захаду праводзяеца пера-
важна ў мове пануючай нацыі, ня ўлічваючы тых эасблі-
васцяў, якія маюць меншыя нацыі, змушаныя гістарычны-
мі абставінамі жыць у шматнацыянальных краінах.

Некаторыя краіны Захадняга съвету, да якіх у пер-
шую чаргу належаць Англія і Амэрыка, нават выкрэслілі
з слоўнага запасу свае мовы сам назоў "нацыя" у агуль-
на-эўрапейскім значэнні гэтага слова, утожсамляючы
яго з дзяржаўнай прыналежнасцяй.

Рэзультатам такое недарэчнае палітыкі, падбівания
некалі плямёны таго ці іншага кантынэнту былі дзелены
межамі колёніяльных дамініонаў ды правінцыяў паводле
географічных мэрыдыянаў і роўналежнікаў, а не паводле
нацыянальнасцей, населяючых гэтыя тэрыторыі.

З гэтае прычыны, сёньня паўстаюць назылічоныя за-
калоты ў Конго, Кеніі, Родезіі, Сомаліі, Ветнаме ды ў
іншых новаўтвораных краінах.

У ва ўсіх гэтих краінах мы наглядаем факты, калі
тая ці іншая нацыянальнасць стала падзелена на дзве
ци болей частак, кожная з якіх апынулася ў межах дру-
гое нацыянальнасці, нічога супольнага ня маючай ані
па мове, ані па звычаям з тэю, тэрыторыя якой сталася
анектаванай да новаўтворанай краіны.

Нічога таму дзіўнага, што так падзеленыя нацыі ця-
пер бунтующа, дамагаючыся злучэння іх з сваімі суро-
дзічамі.

№ 2/104

А Б'ЕДНАНЬНЕ

18.

А Савецкая і Кітайская прапаганда гэтыя, зусім слушныя, дамаганыні пакрыўджаных народаў падбухторвае, шчэ сваімі рэвалюцыйнымі лозунгамі.

А цяпер паглядзім, як у гэтай галіне праводзіць сваю прапаганду урад Савецкага Саюзу:

Па-першае, Савецкія радыёперадачы на Захадзе нікім не заглушаюцца;

Па-другое, Савецкі Саюз кожны дзень у працягу аднай гадзіны, а ў суботы й недзелі у працягу некалькіх гадзін наў перадае вельмі прыгожыя, патрыётычныя песні й музыку для кожнай нацыі ў яе роднай мове. Спэцыяльныя артысты-дэкламаторы расказываюць аб тых вялікіх зъемах на лепшае, якія зайшлі пасля смерці Сталіна; як цяпер весела праводзяць час савецкія людзі ў сваіх культурных асяродках; як дзяржава й камуністычная партыя дбаюць аб сваіх грамадзянах; як яны запясьпечаны ўсім неабходным у мэдыцынскім і сацыяльным абслугоўваныні і г.д.

Адначасна, яны вісьмейваюць усіх антыкамуністычных лідэраў і грамадзкіх дзеячаў, абавінавачваючы іх у тым, што яны быццам за вялікія гроши, атрымоўваныя ад розных замежных разведак, ашукоўваюць сваіх суайчыннікаў, прадстаўляючы жыцьцё ў Савецкім Саюзе ў чорных колерах і г.д.

Ня лепш прадстаўляеца справа й з прэсаю. У Савецкім Саюзе чужаземная прэса для савецкіх людзей, за выняткам адказных камуністаў, наагул недаступна. Пара газетаў ды журналу, якія дапушчаны Савецкім урадам, працаюцца выключна чужаземным турыстам у пару кіёсках Масквы, Ленінграду ды Кіева й Менска; у іншых гарадох нават чиста камуністычных пэрыёдыкаў у чужаземных мовах няма. Тоё сама можна сказаць і аб кнігах наагул у чужаземных мовах.

На Захадзе-ж кожны свабодна можа выпісваць беспасрэдна з Савецкага Саюзу ўсякую камуністычную літаратуру, або можа дастаць яе ў так званых савецкіх кнігарнях, якія існуюць у кожным большым горадзе. Акром таго, для прапаганды сярод сваіх эмігрантаў, балшавікі выдаюць спэцыяльныя газэты й брошуры, якія высылаюцца эмігрантам зусім бесплатна, без ніякае з іх боку просьбы, на падставе адресоў, атрыманых савецкімі амбасадамі ці консульствамі ад сваіх агентаў заграніцай.

Да такіх газетаў трэба залічыць у першую чаргу так званы "Голос Радзімы", якая выдаецца ў Маскве ў розных мовах эмігрантаў. Рэдакцыяй гэтай газэты выдаюцца ў спэцыяльныя брошуры, якія пераважна прысьвечваюцца чарненку ўсіх эміграцыйных лідэраў, або проста актыў-

№ 2/104

А Б'ЕД НАНЬНЕ

19.

ных антыкамуністичных дзеячоў з пасярод тое ці іншага нацыі. Гэтая газэта перш выходзіла пад назовам "За вяртанье на Радзіму" ды была прызначана для заахвочвання эмігрантаў варочацца назад у свае краіны.

У гэткіх газетах бальшавікі рыхуць ружовымі краскамі "вясёлае й шчаслівае" жыцьцё ў паасобных, так званих савецкіх "рэспубліках" ды зъмяшчаюць артыкулы тых сваіх агентаў, якім яны час-ад-часу пазваляюць прыехаць з візитам да сваіх сваякоў. Вярнуўшыся назад у вольную краіну, такія агенты перадаюць, або пішут розную хлускую, выхваляючы камуністичную ўладу.

Пераходзячы да яшчэ аднай прапагандовай галіны, якою ёсьць турыстыка, мы павінны адразу падкрэсліць тую вялічэзнную дыспропорцыю, якая існуе ў адносінах да турыстыкі з боку урадаў Захадніх краінаў, а Савецкага Саюзу.

На Захадзе кожны грамадзянін можа свабодна выехаць у якую хоць краіну без перашкодаў з боку улады.

У Савецкім Саюзе фактычна ніхто ня можа выехаць за граніцу за выняткам тых камуністаў, якіх высылае сам Савецкі ўрад з тэю ці іншай мэтай.

Кожны турыст, які прыляждае ў Захаднія краіны не абмежаны ў магчымасці пераезде з аднаго месца ў другое, наведвальнія сваіх знаёмых ды фатаграфаванія тых аб'ектаў, якія яму падабаюцца.

У Савецкім Саюзе кожны турыст абстаўляецца з усіх бакоў тайнымі ў яўнымі агентамі ды можа наведваць толькі тыя месцы, куды яго павязуць савецкія праваднікі з так званага "Інтурыста". Усякая спроба чужаземнага туриста сфатаграфаваць у Савецкім Саюзе нават тыя аб'екты, якія свабодна на савецкіх паштоўках прадаюцца для публікі, разглядаецца Савецкім урадам як шпіянаж ды пачлігае за сабою шмат прыкрасыцяў, уключна да арышту.

Найлепшай іллюстрацыяй да гэтага можа паслужыць ведамы выпадак з трывма Амэрыканскімі і адным Ангельскім ваеннымі атташэ, які здарыўся ў Хабароўску ў каstryчніку 1964 году, калі ў гатэль, займаны гэтымі атташэ, ўначы уварвалася савецкая паліцыя ды ў брутальны спосаб сканфіскавала ў іх ня толькі фільмы з фатаграфічнымі апаратамі, але такжэ іх блажноты ды нава іхныя гадзіннікі, а Савецкі урад забінаваці ў іх усіх у шпіянажы.

Магчыма, што ў сканфіскаваных савецкай паліцыяй на-натаках ваенных дыплёматаў США і Англіі былі тыл ці іншыя на-натакі, датычныя ваеннага патэнцыялу Савецкага Саюзу, але чым жа тады наагул могуць займацца ваенныя атташэ, акредытаваныя ў той ці іншай краіне?

№ 2/104

А Б'ЕД НАНЬНЕ

20.

Ня ўжо-ж да іх абавязкаў належыць толькі зъбіраньне вестак аб тым, колькі той ці іншы калгас заселу Хрушчоўскае кукурузы, або колькі надоена літраў малака ад тэй ці іншай каровы? Ноць пры савецкім спрыще ды пры дапазе "дыялектыкі" нават і такія весткі могуць быць падцягнены пад рубрыку "ваенныя тайніцы", бо-ж яны могуць у пэўнай ступені харектэрызаваць магчымасці савецкай ваенай інтэндантуры...

Усе ваенныя атталэ, ня выключаючы й савецкіх, належаць да дыплёматычнага корпусу і як такія карыстаюцца, паводле міжнароднага права, усімі дыплёматычнымі прывілегіямі, якія, нажаль, як бачым з шматлікіх падобных прыкладаў, савецкім урадам сістэматачна парушаюцца.

Найболей, аднак, дзіўнаю ў гэтым інцыдэнце была рэакцыя Амерыканскага й Ангельскага урадаў, якая звязлана фактычна да слабенъкага дыплёматычнага "пратэсту".

Ішчэ больш незразумелай ды абураочай была рэакцыя Нямецкага Фэдэralьнага ўраду на крымінальную акцыю ведамага савецкага забойцу-Багдана Сташынскага, які, па заданью шэфа савецкага К-ту Дзяржаўнае Бяспекі-Шэлепіна ды, зразумела, не бяз ведама самога Хрущова, у кастрычніку 1957 г. забіў у Мюнхэні ўкраінскага навукоўца Льва Рэбета, а ў кастрычніку 1959 г. тамже забіў лідэра Арганізацыі Украінскіх Нацыяналістаў Сыцяпана Бандэру. Пазней, калі гэты савецкі агент уцёк з Савецкага Союзу, ён признаўся ў сваіх злачынствах, ды быў засуджаны Фэдэralьным судом на 8 год турмы.

Аб рэакцыі Нямецкага Фэдэralьнага ўраду на такі ганебны злачын савецкага ураду, мы даведваемся з бюлетеню № 73 Прэсавай ды Інфармацыйнай Службы Фэдэralьнага ўраду ў Бонн, дзе на бач. 641 паданы тэкст так званага пратэсту Фэдэralьнага ўраду наступнага зъместу:

"Міністэрства Замежных Спраў перадало савецкай амбасадзе 23 красавіка 1963 г. наступную вэрбальную ноту ў сувязі з прысудам над Сташынскім:

"Ад імя Фэдэralьнага ўраду Міністэрства Замежных Спраў мае чэсьць падаць амбасадзе Союзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік да ведама, што ў кастрычніку 1962 г. перад Фэдэralьным Судом адбыўся карны працэс над савецкім грамадзянінам Багданам Сташынскім. Сташынскі забіў у Мюнхэні ў кастрычніку 1957 г. Льва Рэбета ў кастрычніку 1959 г. Сыцяпана Бандэру пры помачы газавых пісталетаў, пераданых яму ягонымі начальнікамі. Сташынскага засуджана на 8 год цяжкае турмы.

"Як съцверджана Фэдэralьным Судом, абодвы гэтыя злачыны былі даконаны па даручэнню савецкіх ворганаў.

Гэта змушае Фэдэральны ўрад зьвярнуць увагу ўраду Саюзу Савецкіх Сацыялістичных Рэспублік, што такая дзеяльнасьць пярэчыць агульнапрынятым прынцыпам права, а міжнароднага права ў асаблівасці. Фэдэральны ўрад заўклікае урад Савецкіх Сацыялістичных Рэспублік прыняць усе неабходныя меры, каб запэўніць, што такога роду справы ў будучыні не паўторацца.

"Карыстаючыся з нагоды, Міністэрства Замежных Спраў запэўняе амбасаду Саюзу Савецкіх Сацыялістичных Рэспублік у сваёй высокай да је пашане."

Ці ж можна сабе уявіць больш заахвочваючы да злачынстваў "пратэст", чымсь толькі што паданы?..

Ня лепшай была і нядгаўная рэакцыя Амэрыканскага ўраду ў адносінах да злоўленых на гарачым учынку небясьпечных савецкіх шпіёнаў - Сакалова з ягонаю жонкаю, якіх з бліжэй неакрэсленых меркаваньняў звольнілі з турмы, абмяжаваўшыся толькі іх дэпартаций у даўольна выбраную імі самымі краіну.

А можа і ім, карыстаючыся з нагоды, дэпартуючы ўрадовец выказаў "высокую пашану" да тых, у чью карысьць яны займаліся шпіянажам? Усё магчыма?..

Дзеяльнасьць савецкае агентуры заграніцай не абмяжоўваецца, зразумела, выключна да шпіянажу і тэрарыстычных актаў. Праводзіца і іншая тонкая работа, якая, пры вышапісаных адносінах урадаў Заходніх краінаў, дае магчымасць Савецкаму ўраду павялічваць кадры свае агентуры, каб у адпаведным мамэнце выкарыстоўваць завербаваных агентаў для ўсякай падрыўной работы, ня выключаючы шпіянажу й забоўстваў у Заходніх краінах.

Галоўным штабам для савецкае агентуры ў ва ўсіх краінах служаць бязумоўна савецкія амбасады й консульствы, якія займаюцца вярбоўкаю розных агентаў намесцы. Гэта яны зъбіраюць адресы ўсіх палітычных эмігрантаў; і гэта праз іх навязваюцца ўсякія контакты - пасрэдныя ці бэспасрэдныя. Да апошніх контактаў належаць такія, калі савецкі агент зъяўляецца на кватэру таго ці іншага эмігранта з павядамленнем, што ў амбасадзе ёсьць да яго пісьмы ад ягоных сваякоў з бацькаўшчыны, па якія ён павінен прыйсьці ў амбасаду; або нават сам прынесіць такія пісьмы і гэткім чынам навязваеца першы контакт. У залежнасьці ад наіўнасьці і рэакцыі гэтага эмігранта, такія контакты могуць стацца больш частымі, або зусім спыніцца, калі агент пабачыць, што на гэткую вудачку такога эмігранта злавіць нельга.

Другі род - пасрэдных контактаў - палягае на тым, што эмігрант атрымоўвае ад савецкага ўраду нейкую дапомогу ў цікавячай яго справе.

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Н Ь Н Е

22.

Прыкладам такога контакту можа паслужыць наступны: у Лондане, ў 1962-гім годзе група беларускіх эмігрантаў пастановіла адчыніць суботнюю школку для сваіх дзяцей, дзе б яны навучыліся чытаць і пісаць пабеларуску, а такжা пазнаёміліся з культурою і гісторыяй беларускага народу. Лонданская савецкая амбасада даведалася аб гэтым ці то ад свайго, ужо завербованага сярод беларусаў, агента, ці то можа з аднаго з беларускіх часопісаў, якія падалі вестку аб арганізацыі такое суботніе школкі.

Як бы там ня было, але ў вельмі хуткім часе адзін з арганізатораў гэтае школкі атрымаў з Савецкае Беларусі пачку з беларускімі кніжкамі для гэтае школкі і пісьмо, падпісане адным з актыўных сяброў так званага "Беларускага Таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом" - Грыгорием Шырмай - ведамым яшчэ з польскіх часоў на Заходній Беларусі старым савецкім агентам. /Фотокопію гэтага пісьма далучаем да гэтага № нашага часопісу/.

Сярод рознае літэратуры, якая насылаецца бальшавікамі пад адресамі эмігрантаў, ёсьць і такая, якая съветчыць, што савецкаму ўраду ўжо удалося завербаваць такіх агентаў, праз якіх яны могуць перасылаць нават фотокопіі з тайнага архіву Н.К.В.Д. Ці гэта ёсьць фотокопіі з арыгіналаў, ці з падробленых дакумэнтаў - сказаць цяжка, але тое, што яны зьяўляюцца фотокопіямі з тых дакумэнтаў, якія павінны пераходзіцца ў архіве НКВД, не падлягае ніякаму сумліву.

Мы пры гэтым тут рэпродукуюем адну з таких фотокопіяў, атрыманаю намі з Канады разам з брашураю, дзе зъмешчана болей таких дакумэнтаў. Залучаны да гэтага нумару нашага часопісу дакумэнт цікавы тым, што прадстаўляе сабою забавязанье супрацоўніка ГПУ /Государственное Політіческое Управление, якое пазней прыймала назовы НКВД, МВД, а цяпер КГБ/. Гэтым дакумэнтам бальшавікі стараюцца скампрамітаваць чалавека, які ў сучасны момент знаходзіцца на Захадзе ды вядзе антыкамуністычную працу, а які некалі быццам быў агентам савецкай тайной паліцыі, якая насіла назоў Г.П.У....

Такою, вось, тактыкай і такімі спосабамі працуе зусім свабодна бальшавіцкая агентура ў краінах вольнага съвету, які, як гэта мы бачылі, сваімі вышапісанымі "пратэстамі" ды сваею "вялікай пашанай" да раганізатораў тэратычных актаў, заахвочвае завербаваных агентаў да больш інтэнсывнае падрыўнога працы ў краінах вольнага съвету.

№ 2/104

А Б'ЕДНАНЬНЕ

23.

Апісваючы вышпададзенныя факты аб дзейнасьці бальшавікоў у краінах вольнага съвету, мы больш падрабязна затрымаліся на дзейнасьці Савецкага ўраду сярод тэй ці іншай эміграцыі, якая нявыгодная для Масквы тым, што яна дэмаскуе бальшавіцкую хлусьню аб нейкім быццам "шчасльвым і вясёлым" жыцьці так званых падсавецкіх людзей. Ніякага "савецкага чалавека", зразумела, няма, бо ж тая краіна, якая сёньня называецца Савецкім Саюзам, зложана з паасобных нацыянальных краінаў, заселеных нерасейскімі народамі, утрымоўваннымі ў межах гэтае Маскоўска-камуністычнае імпэрыі выключна нячуваным тэорам з боку камуністычнае партыі.

Але Савецкі ўрад працуе ў дзяржаўным маштабе ды мае сваю агентуру літаральна усюды там, дзе існуе нейкае нездаволен'не ці то эканамічнага ці то нацыянальнага характару. Бальшавікі вельмі добра разумеючы сілу й жывучасьць нацыянальнага пачуцьця і таму прысьвячаюць асаблівуб увагу гэтаму пытанню.

А такіх краінаў, дзе існуюць, нажаль, дагэтуль не развязаныя нацыянальныя праблемы ёсьць шмат.

У Злучаным Каралеўстве, напрыклад, дагэтуль не развязана пытанье такіх нацыяў, як ірландцы, шкоты ды валійцы; у Канадзе - французы ды індзейцы; у Спалучаных Штатах Амэрыкі - як негры ды такія ж самыя індзейцы і г. д.

Нажаль, пануючыя нацыі падходзяць да гэтага пытання з дзьвама зусім рознымі меркамі: усякая праява, напрыклад, з боку Паўночных Ірландцаў да нацыянальнай незалежнасьці разглядаецца Ангельскімі урадамі, як дэструкцыйна-шавіністычная акцыя, якая пацягвае за сабою пэўную адміністрацыйную рэпрэсію. Такая самая рэакцыя праяўляеца Ангельскімі ўрадамі і ў адносінах да нацыянальнага руху шкотаў ды валійцаў. Калі шкоты ў сваём часе укралі камень, на якім каранаваліся некалі Ангельскія каралі, дык Ангельскі ўрад змабілізаваў аж 50 тысяч паліцэйскіх, каб знайсьці гэты камень. Але гэтая акцыя Ангельскага ўраду, аднак, не разглядалася, як нацыянал-шавіністычная...

Пануючым нацыям на ўсім съвеце пары, аднак, ужо зразумець, што ніякія меры на спыняць імкнен'ня народу, нават самага малога, да свайго самастойнага нацыянальнага жыцьця.

Гісторыя Вялікай Брытаніі багата такімі прыкладамі і таму усякае штурчнае тварэн'не нейкіх няіснующых нацыяў, або душэн'не існующых нацыянальных рухаў, заўсёды хутчэй ці пазней спомсьціца.

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Н Ъ Н Е

24.

Вялікай Брытанія стварыла штучна нейкую "кіпрыскую" нацыю ў той час, калі усё насельніцтва вострава Кіпра складаюць выключна грэкі ды туркі. Цяпер з гэтым пытаньнем маюць клопат ня толькі ангельцы, але ў роўнай меры і грэкі, і туркі, і НАТО і А.А.Н.. Савецкі ж урад вельмі спрытна выкарыстоўвае, паўсталы на Кіпру закалот, для сваіх мэтаў, імкнучыся да стварэння сваіх базаў ў гэтym, так важным, пункце.

Тое самае мы наглядаем і ў Конго, дзе Арганізацыі Аб'яднаных Нацый хадзелася стварыць штучную "конголезскую" нацыянальнасць, але ѹ гэтая спроба вельмі хутка збанкрутавала, як і ўсе іншыя недарэчныя пачыны.

Ня лепш стаіць справа і ў Канадзе, дзе апошні візит Каралевы Альжбеты II найлепш паказаў, што ѿся бяда ня ѿ пару дзесятках Квібэцкіх тэратыстаў, а ѿ тым, што грамадзяне гэтай краіны належаць да дзьвёх, зусім выразна азначаных нацый - ангельскай і французскай. Няма таму нічога дзіўнага, што некалькі-мільённая французская нацяя дамагаецца для сябе поўнае нацыянальнае свабоды. Французаў жа аніяк нельга залічыць да нейкага поўдзікага племені, якога можна дзяліць паводле географічных мэрыдыянаў ды роўналежнікаў..

І, вось, у той час, калі парабаўнальна невялікая эміграцыя з камуністычных краінаў, паспытаўшы на сваёй собскай шкуры камуністычны ражым, ды ведаючы якую вартасць маюць усе бальшавіцкія абяцанкі, ня лёгка паддаецца камуністычнай пропагандзе, тыя ж народы, якія знаюць аб бальшавікох выключна на падставе іх ілжывае пропаганды, зусім натуральна могуць паддавацца ёй, прычыняючы вялікі клопат ня толькі пануючым нацыям, сярод якіх яны жывуць, але ѿ будучыні і... самім сабе.

Для асягнення нутранога супакою ѿ кожнай краіне, неабходна перш справядліва развязаць існуючыя нацыянальныя праблемы на аснове, усімі прызнанага, права кожнага народу на самаазначэнье.

Развязаўшы-ж справядліва нацыянальную праблему для сваіх нацыянальных мяшэнняў, пануючыя нацыі такіх краінаў, як Англія, США, Канада ды Францыя павінны дапамагчы вызваліцца з пад бальшавіцка-камуністычнага ярма ѹсім іншым народам, памятаючы аб тым, што пакуль існаваць ме на съвєце панявоненіе аднаго народа другім, датуль не магчымы будзе трыўвалы мір і супакой ды лад і парадак на гэтym съвєце.

/-/ Віктар Астроўскі

Камітэт
за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчынікамі
Беларуская секцыя
Рэдакцыя газеты „Голас Радзімы“
Адрас: Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Тэлефон 3-19-31.

№ 16/342

.2 . ліпеня 19 62 г.

Многапаважны суайчынік [REDACTED]

Беларуская секцыя Камітэта за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчынікамі атрымала пісьмо з Лондана ад нашых суайчынікаў, у якім паведамляеца, што ў Лондане арганізавана суботняя школа для беларускіх дзеяцей, у работе якой Вы прымаеце ўдзел.

Вітаючы гэтае добрае пачынанне, секцыя выказвае сваё задавальненне тым, што нашы суайчынікі за граніцай, нягледзячы на цяжкасці, перадаюць сваім дзецям любоў да Радзімы, вучань іх беларускай мове, аддаюць гонар і павагу роднаму краю.

Беларуская секцыя ў парадку даламогі беларускай школе ў Лондане лямя і выслала ў Ваш адрес некалькі падручнікаў "Родная мова" і "Лірыфметыка" для 1-3 класаў.

Секцыя і ў далейшым гатова аказваць Вам у справе навучання дзецей неабходную даламогу. Пры неабходнасці просім паведаміць Вашы залатрабаванні па адресу: г.Мінск, п/я 14.

З павагай

СТАРШНЯ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫИ
КАМИТЕТА

J. Шырма /
R. Шырма /

10
ОБЯЗАТЕЛЬСТВО.

Я, подпись ...,
поступил на службу ... 21.7. в качестве секретного сотрудника единственно по своему добровольному желанию. Впредь сдаю заявление на себя обязательства и обязуюсь подчиниться той дисциплине, которой нас обяжут.

Нас обстоятельно обяжено требование конспирации и риска, с некоторым соприкосновением переход границы и работы в тылу противника. Поэтому, беря на себя столь серьезные обязательства, я обязуюсь напрячь все силы и воли, чтобы все изложенные на меня поручения были исполнены с наивысшим напряжением старания в усердии, точно, аккуратно, своевременно и добросовестно.

Обязуюсь обо всем, что будет обяжено или просто станет известно во время соприкосновения с работой в установленных учреждениях, как организация работы, разных других интересах, обладающих чрезвычайной тайну, как во время работы, так в после завершения срока службы, говоря об означенном только по долгам службы.

Обязуюсь за полученные мои задания давать ответы в каком виде, в каком я увижу, с указанием - от кого.

Сошлю, что после дачи этого обязательства за полное пренебрежение к преступлениям, безжалостность, неуместность подчинения всех возможных на меня поручений и отказ безоговорочным от выполнения задания, я буду приложен к ответственности по всем строгим Революционного закона через Революционный Военный Трибунал.

ПОДПИСЬ ..

Б. Федоров 1927 г.

ЯК ХМАРАУСКІЯ ГІЕНЫ ЖЫРУЮЦЬ НА МАГІЛАХ...

У папярэдніх нумарох "Аб'еднаньня" мы зьвярнулі увагу на тое, што выдаваная ў Канадзе газэціна "Беларускі Голас" вельмі часта зъяўляецца падгалоскам вядомае камуністычнае газэты "Голас Радзімы", а каб ня быць галаслоўнымі зъмясьцілі крыху фотокопіяў, аднэй і другой. Гэта страмэнна абурыла Хмару і ён заместа таго, каб адказаць на пастаўленае яму запытаньне пачаў чиста бальшавіцкім способам лаянку і абліванье памяямі усіх, хто толькі ня з ім. Аднак у такіх выпадках бязсільная злосць не паможа, бо вось мы ізноў змушаны спакойна съцвердзіць што як тон так і стыль у абедзых газэтах вельмі падобны. У адным і другім выпадку аб'ектам нападкаў зъяўляюцца тыя самыя асобы у чиста бальшавіцкім насыяленыні заведама ілжывых, або перакрученых фактаў. Лексікон пералоўнены усякай лаянкай чым і адзначаюцца абедзьве газэціны і таму нічога дзіўнага, што гэта зварочвае увагу на тых, хто такім лексіконам паслугоўваеца.

Хмараўскія пісакі, здаецца яшчэ далей зайшлі, чымсь ад іх вымагаеца, бо для сваё бруднае драструкцыйнае работы выкарыстоўваюць нават нябощыкаў, не апчаджаючы тых для каго можа съмерць Галубовіча становіць трагэдью. Тут мы маем на ўвеце дзяцей ягоных і жонку.

Але ёсьць прыказка: "хто сказаў А, той мусіць сказаць і Б" і таму мы змушаны дать фотокопіі з тых асьведчаньняў Л.Галубовіча, якія ў сваём часе ім былі зложаны перад Інтернацыянальнаю Камісіяй. А гэтага асьведчанья хіба было дастаткова для таго, каб щмат хто парваў з ім усякія зносіны.

Побач з гэтым, пісакі з "Беларускага Голасу" у тым самым № 121 гэтае газэты надта ж ужо абураюцца "кашчунствам" пратапрасьвіцера Мікалая Лапіцкага, якога ён дапусьціўся падчас багаслужбы, агалашваючы "мнагалецьце" Прафэсару Радаславу Астроўскаму бытому Беларускае Цэнтральнае Рады. З усяго гэтага, аднак, відаць, што гэтыя "багабойныя" вернікі ужываюць гэтае слова "кашчунства" абсолютна не разумеючы ягонага зъместу. Адначасна, пры той жа самай службе, а.Лапіцкі агалашваў мнагалецьце і тому хто так абурыўся, але ён гэтага не заўважыў, бо відаць ніколі ня бывае на багаслужбах і ня знае іх парадку.

А вось пра сапраўднае "святатацтва" хмаравскія пісакі й не заікнуцца, а ім бязумоўна ёсьць калі людзі, нямаючыя нічога супольнага з духоўным санам, пачынаюць называць сябе ксяндзамі, епіскапамі і нават апостальскімі візытатарамі. Але каб зразумець гэта трэба перш-наперш верыць у Бога і Ягоную Святую Царкву. Для бальшавікоў жа гета усё толькі "опіум для народу"...

Ніякая лаянка, ніякі найвульгарнейшы тон фактам не заглушыць, а яны і зъяўляюцца "візытнаю картачкаю" хмаравскага "Беларускага Голасу". Для Федарэнкаў і Грамыкаў ратунковая акцыя супроць Афрыкаскім дзікунам гэта "ганебная агрэсія", а людаедства ребельянтаў ў Кого гэта "свяшчэнная вайна". Так вось і для Хмары агалашанье мнагалецьця бытому Прэзыдэнту БЦР Р.Астроўскому гэта "кашчунства", а бязбожніцва розных прахадзімцаў, прыадзетых у рызы "ксяндзоў", "епіскапаў" ды "апостольскіх візытатараў" ёсьць святарствам. Бальшавіцкая дыялектыка ніколі не паслугоўваеца лёгікай - такая ужо природа марсізму-ленінізму.

Byelorussian Voice

La Voix Bielarusiennne

834 Castlefield Ave., Toronto 19, Canada

Год 15/13 Кастрычнік 1964

№ 121

“БЕЛАРУСКІ ГОЛАС”

B69 Ref. S.S.C.

1
ПАМЁР ПАЛ. ЗАРЕЧНЫ

У Нямеччыне памёр у мінульм месяцы палкоўнік Л. Зарэчны — імя якога звязана съціслу з утварэннем з перад дзесяці год найбуйней шай Беларускай Вэтэранская арганізацыі “Беларускі Вызвольны Рух”, якая зараз-жа па паўстаньні пашырыла рамкі свае дзейнасьці далёка па-за рамкі “вэтэраншчыны”, ўз-прауды прымоючы хвормы “руху”, аж да засылання сваіх выведных групуў на самую Беларусь і ў Беларускія скупіны на панямецкіх землях Польшчы, дзеля непасрэднага разведання становішча на Бацькаўшчыне і пастаўленне адпаведных выснаваў на аснове даных гэтага разнаныня.

Есьць харктэрным, што выведчыкі БВР ўмела змаглі іранікнучь на родныя землі і ў адпаведны час вярнуцца назад з весткамі гэтак і ня высачаныя Савецкім НКВД (адзін выпадак загіну ў Кобрыншчыне), паказвае на ідэёвия імпульсы, якія кіравалі сябрамі гэтага руху і ягона-га правадыра ў недапараўнаныні да Абрамчыкавай зграй якая засылала пасъля ашуканую моладзь на парашутах упрост амаль што ў рукі НКВД, прадаўшы яе яшчэ пры вылёце на съмерць за тыя дзесяць тысяч даляраў страхоўкі, якія перападалі ім ад галавы, калі пасланыя гінулі а не варочаліся назад.

Пачуўшы, што пры гэткіх справах можна пажывіцца, Астроўскі спрабаваў перахапіць арганізацыю у свае руکі, каб пасъля гандляваць узорам Абрамчыка, галовамі людзей, якія праглі нешта ра-

біць для Бацькаўшчыны. Калі пал. Зарэчны адмовіўся падпарадкаваць арганізацыю прахадзімцу, Астроўскі пры дапамозе сваіх падаплечных, як вядомы Касмовіч-Воран, Полка-Жубровіч, ды Серафімовіч развалілі арганізацыю, утварыўшы свой “Беларускі Вызвольны Фронт”, ды ўдаліся да адпаведных установаў у Нямеччыне з прапановай сваіх услугаў, аднак мейсца ўжо было занятае Абрамчыкавай групай і Астроўскаму прышлося паласавацца крывавымі срэбнікамі, з чым фактычна і скончылася ягоная арганізацыя БВФ, хоць і існуоць аж чатэры ягоныя штабы з капралаў узведзеных у чыны “капітанаў”, “палкоўнікаў” і нат “генэралаў”.

Пал. Л. Зарэчнага ў сваіх выданнях Астроўскі ablіvaў усемагчымым брудам, Дзесяткі агідных даносаў складзеныя былі на яго і Нямецкім і Амерыканскім і Англійскім ўладам. Бачачы ўсё гэтае — Зарэчны адыйшоў ад палітычнай і вэтэранская працы. Арганізацыя БВР таксама ўжо не змагла аднавіць свае дзейнасьці ў старых рамках, як масовая арганізацыя і засталася толькі на тэрыторыі Англіі ў відзе невялікай групкі вэтэранаў (Манчэстэр).

У апошнія гады жыцця Л. Зарэчны (праудзівае прозвішча — Галубовіч) прыме гарачы удзел ў арганізацыі Беларускага Нацыянальнага Каталіцкага Касцёлу, якога юнізом - біскупам і Апостальскім Візытатаром на Нямеччыну — ён стаеца, арганізуючы Беларусоў - Католікаў. С. I.

Так была вылаўлена і абыспіходзілана шыёйская банды. Замежны ваенны самалёт ³ сінім на парашуче яшчэ аднаго выхаванца амерыканскай філістовіца. Затрыманы організатор ³ быспекі пры актыўным удзеле калгаснікаў, што ён быў завербаваны для работы у амерыканскую разведку блізкім да спадара «праздэн-та» чалавекам — Барысам Рагулем. Пасля вучобы ў мюнхенскай шыёй школе спадар «праздэнт» падарыў філістовічу срэбру фотакартику з надпісам: «Цярагому лінку на ўспаміні». Абрамчык, 11 сакав. 1951. ³ Фотакартку, паводле слоў філістовіча, треба было паказаць на Беларусі давераным людзям, каб яны ведалі, як выглядае спадар «праздэнт». Апрача

Макар Трофимович ПОСЛЕДОВИЧ

★ «Под двумя дойными коровами»

на белорусском языке
Другардия выдавецтва «Звязда»
Мінск, Ленінскі праспект, 79. стр 23.

★ See also: Concentration Camps in the USSR, by V. Kozuk, London, 1962, p. 21.

★ Livre Blanc sur les camps de concentration soviétiques, Commission Internationale Contre le Régime Concentrationnaire (White Book on Soviet Concentration Camps, International Commission Against the Concentration Camp Regime), Paris.

★

Бібліятэчна газеты «Голос Радзімы»

Б. КУРАГА-СКРАГА

ВОСЕМ ГОД У НАЦЫНАЛІСТЫЧНЫМ БАЛОЦЕ

(Нью-ЙОРК, 11 лістапада). Вчера во второй половине дня вновь собрался по-другому вопрос об агрессии бельгийской Конго.

**СОВЕТСКАЯ
БЕЛАРУССИЯ**

Мінск, 1963

5

ДАРОГА пад ШКЛЯНЫ КАЎПАК

ПАМФЛЕТЫ і ФЕЛЬЕТОНЫ

Абрамчык: Э-э, не-е, грэх скардзіцца, Барыска. Ад кожнай зданай галавы ты атрымліваў на рукі чистымі па 350 долараў. Амерыканцы плацілі спраўна.

Рагуля (*сварліва*): А вы, спадар презідэнт, за кожную пра- паўшую з гэтых галоў атрымлівалі па 10 тысяч долараў страхоўкі! СТАР. Што, не так? За якія ж тады гроши спадар презідэнт разбудаваў 15. сваю вілу ля Парыжа?

МІНСК, 1964 г.

рубяжом. Цэнтральны Камітэт «Беларускага вызвольнага руху» ўзначаліў Зарэчны. Да яго прымкнулі некаторыя супрацоўнікі БЦР Астроўскага, яны ж былі і членамі ХАБР.

«Вызвольны рух» ствараўся як аб'яднанне былых «вайскоўцаў» у мэтах наступнага іх удзелу ў «вызваленіі» Беларусі. Пазней пачаліся спрэчкі паміж Астроўскім і Зарэчным. Апошні неўзабаве адкалоўся ад БЦР.

Усе гэтыя «спрэчкі» і «рознагалосі», пад іхім бы выглядалі яны ні вяліся ў балоце, ме- лі адну мэту: лепш выслужыцца перад новымі гаспадарамі. Гэта была бойка за доступ да ка- рыта, з якога кожны імкнуўся сёrbаць як ма- га больш.

Цэнтр дзейнасці Абрамчыка быў у Заходній Германіі. Астроўскі ўсталяваўся ў Англіі. У той час Абрамчык і Астроўскі паскоранымі тэмкамі насаджалі свае гнёзды ў многіх кра- нах свету — Бельгіі, Францыі, Англіі і інш.

...Мне асабіста даводзілася сустракацца і з адным «прэзідэнтам», і з другім.

З Радаславам Астроўскім упершыню суст- рэўся я ў Аркадзія Варавы. Прыйшоў ён туды са сваім ад'ютантам «палкоўнікам» (прозвішча яго не памятаю) для таго, каб завербаваць у сваю арганізацыю былых ваенных — камба- тантаў. Мяне запрасілі на сустрэчу як стар- шыню аддзялення «Згуртавання», куды ўва- ходаіла нямала былых ваян.

Варава прадставіў мяне «прэзідэнту». Пер- рада мной быў жвавы мужчына, гадоў пяці- дзесяці пяці, у акулярах. Разгаварыліся.

44

Ляк у "Беларускім Голасе" так і у бальшавіцкіх публікацыях аб'ектам нападкаў зьяўлююца тэя самыя асобы у чыста баль- шавіцкім насыяленыні заведа- ма ілжывых, або перакрученых

фактаў.

В окрестностях города по-прежнему слышится стрельба. Конголезские па- триоты ушли в заросли и продолжают оказывать упорное сопротивле- ние продвижению правитель- ственных войск. Как сообщает корреспон-

**СОВЕТСКАЯ З
БЕЛАРУССИЯ** стр.
Суббота, 12 декабря 1964 г.

"Лаяльны" КАНАДЦЕЦ БАРОНЦЬ САВЕЦКІХ АГЕНТАЎ

У лістападовым выданьні актыкамуністычнага часапісу "АБ'ЕД НАНЬНЕ" за 1964 год я зъмсьціў артыкул пад загалоўкам "Як працуюць Крамлёўскія агенты" і на рэакцыю радактара "Беларускага Голасу" з Канады доўга чакаць ня прылося. У артыкуле пад загалоўкам: "АБ'ЕД НАНЬНЕ" гэты канадыйскі "патрыёт" зарэагаваў тырадай гвалтоўных "эккурсыяў", якія нічога супольнага з парушанай тэмай ня маюць. У сувязі з гэтым накуль што ўстрымаяся ад аналізу асобы гасп. Хмары з пункту гледжанья сямейнае маралі, агульна-прынятай ў ва ўсёй цывілізованай Эўропе і Амэрыцы. Аднак пару парушаных Хмараю фактаў даюць мне магчымасць пашырыць рамкі майго артыкулу: "Як працуюць Крамлёўскія агенты".

З Хмараўскага артыкулу мы даведваемся крыху і новага, пайменна, што гэта той самы Хмара, што "сядзеў за кратамі ў Менску з усімі працаунікамі ТВШ", хоць Хмара там ня кажа у якім ён сядзеў характэру. Мы, аднак, добра ведаем, што інстытуцыя так званых "наседкаў" пырака практикавалася ў ва ўсіх вязніцах НКВД. Як гэта ня дзіўна, але бальшыня тых, з якімі сядзеў Хмара, съвету Божага не пабачылі, а гаспадар Хмара апнуўся не на Калыме, а у сваім родным Слоніме. Можа гэта і припадак, што сядзеўши з усімі контррэвалюцыянэрамі, Хмара не трапіў у лік тых тысячай трупаў, якіх па вязніцам пакінула пасъля сябе НКВД, а можа...

А цяпер пару слоў аб Хмараўскім "герою" НКВД-оўцу Хайму Кравецкім вэль Алесю Крызе. Бароначы гэтага савецкага найміта, Хмара кажа, што Хайму тады /г.зн. у 1940г./ было ня болей 17-ці годзінкаў ды пытае мяне: "адкуль жа такія выдумкі на свайго аднашкольніка?" Вось тут і вылезла тая наглая заведамая мана, якая й ёсьць характэрнаю рыску ўсіх агентаў НКВД, бо ж далей Хмара кажа, што Хайма Кравецкага і Тарасюка праслыдавалі ў 1928 годзе за "прыпейкі".... Дык калі бедненькаму Хайму - энкавэдоўцу ў 1940 годзе было толькі 17 гадкоў, дык колькі ж яму было ў 1928? Выходзіць, што толькі ...5 гадкоў. Ці-ж 5-ці гадовыя "юнакі" маглі быць у 5-6 клясах гімназіі?

Вось чаму на такую бальшавіцкую лусьню і запытаньне адкуль мал ненавісьць да гэтага "Алеся Крыгі" я адказу не даю. Думаю, што цяпер і сам Хмара данытвацца больш ня будзе.

Далей, у сваім артыкуле, Хмара выступае з гарачаю абаронаю старога бальшавіцкага агента Рыгора Шырмы, кажучы, што таму што Шырма меў сваю капэллю, што ён зъбіраў беларускія песьні, што ён быў популярны сярод насельніцтва, таму бальшавікі не адважыліся яго арыштаваць...

А ці-ж з пункту гледжанья навуковае вартасці ды папулярнасці сярод насельніцтва паслы Грамады на чале з Праф. Б. Тарашкевічам былі меныш вартасныя або меныш папулярныя? А што-ж з імі сталася? З імі так не цацкаліся бальшавікі як

707-1

'Ноўга Рэдзім', №35, (420), Мај, 1960.

стараўся

У рэпрадуктары зашыпела, затрашчала і раздаўся сілы голас:

— Увага, гаворыць Слонім...

Зводка штаба пры стаўцы фюрэра паведамляла на беларускай мове аб узяці гітлераўскімі войскамі некалькіх населеных пунктаў на адным участку ўсходняга фронта і аб «выраўноўванні лініі» на другім.

— А цяпер паслушайце паведамленне аб разгроме партызан у вёсцы Савічы, — працягваў сілы голас...

У момант перадачы па вуліцах праходзілі два мужчыны. Па зашмальцеваных фуфайках і худых тварах не цяжка было назнаць у іх рабочых. Адзін азірнуўся і зазначыў нацяголоса:

— Зноў брэша слонімскі Гебельс...

Тым часам сілы голас заклікаў лавіць, вязаць, знішчаць народных месціўцаў — партызан.

Жыхарам Слоніма добра быў вядомы іх замлек Сяргей [] які спалучалі у сваёй асобе і дыктара, і рэдактара радыёперадачы.

Былы жыхар мястэчка Казлоўшчына, С. [] з'яўляўся ў гады вайны актыўным правадніком гебельсаўскай ілжывай пропаганды. Не шкадуючы сіл, служыў ён гітлераўскім акупантам. Фашысцкага пропагандыста ніколі не бянтэжыла хлусня, якую ён распаўсюджваў баўгоду сваім гаспадарам. Няхай не фашысты разгромілі партызан, а наадварот, партызаны знішчылі варожы гарнізон — абы было прыемна гаспадарам.

Панёшы велізарныя страты на ўсходнім фронце, гітлераўцы началі ствараць у 1943 годзе так званае беларускае войска. Беларускім батальёнам прызначалася роля карнікаў, ахойкаў фашысцкага тылу, які палаў ад народнай партызанскай вайны.

Але батальёнаў не было. Знішчаць савецкі народ ніхто не хацеў. Сілком мабілізаваныя хлопцы думалі: «Калі ўжо ваяваць, дык не супраць, а разам з партызанамі». І групамі ішлі ў партызанскія атрады.

Сяргей [] прац рэпрадуктар на ўсе лады скланяў слоўы: «народ», «бацькаўшчына», «культура». У той жа час над яго кіраўніцтвам былі адабраны ў раёnnай бібліятэцы і спалены на кастры тысячы мастацкіх твораў савецкіх іпольскіх пісьменнікаў, класікаў рускай літаратуры, гісторыкаў, эканамістак, сашыёлагаў. Х

ра пасылаў артыкулы ва ўсе гітлераўскія лісткі. У слонімскім, бараваўцкім, мінскім «кур'ерах» з'яўляліся яго нацыяналістычныя расісцкія выдумкі.

Адным з першых С. [] ўступіў у створаную фашыстамі арганізацыю БНС, распаўсюджваў нацысцкія газеты.

Правіту сябе С. Х [] у ролі правакатарапа. Ен прынес падшыўку «Вольнай працы» (слонімскую газету, якая выпускалася пры Савецкай уладзе) у слонімскую тайную паліцыю (СД), дзе сваёй рукой падкрасліў прозвічы селькораў — савецкіх актыўістаў, у тым ліку і сваіх асабістых ворагаў.

Заўсёды здраднік горы, чым адкрыты вораг. С. [] стараўся больш, чым некаторыя штатныя эсэсаўцы — эсдоўцы.

Аднойчы па Студэнцкай вуліцы акупіраванага Слоніма праходзіў Іван Дарагеевіч Міско (Іверс). Яму сустрэлася падвода, на якой сядзелі дэпутат Вярхоўнага Савета БССР Клаўдзій Тарасюк з грудным дзіцем і яе муж Іван Сцяпанавіч Крынчык. Іх канваіраваў узброены паліцыянт.

— Ратуй, браток, — звярнуўся Крынчык да Міско. — Нас арыштавалі па даносу Хм [].

Але выратаваць Клаўдзію Тарасюк і Івана Крынчыка так і не ўдалося. Іх разам з шасцімесячным сынам фашысты расстралялі.

Смерць гэтай сям'і выклікала ў маім сэрцы асаблівы боль. З Іванам Крынчыкам і Клаўдзіем Тарасюком я сябраваў у 1936—38 гадах, працьвячу ў Вільні, Іван Сцяпанавіч быў родам з вёскі Вострава (каля Дзярэчына), а Клаўдзія з Казлоўшчыны. Іван і Клаўдзія былі людзьмі чыстага сумлення, палымянимі патрыётамі. Панская паліцыя іх арыштоўвала. Яны мужна трymаліся на допытах у дэфензіве. За рэвалюцыйную дзеянасць давялося некалькі гадоў таміца ў турмах. І вось па нашэпту плюгавага даносчыка новая іншаземная захопнікі знішчылі сям'ю рэвалюцынераў.

З тых дзён прайшло многа часу. Залечыла раны вайны Савецкая Беларусь. Яна стала крайней развітай прамысловасці, перадавой навукі і тэхнікі.

І толькі ворагі савецкага народа — беларускія нацыяналісты, сярод якіх аціраецца на эміграцыі і [], — працягваючы паклёніцца на СССР у сваіх брудных лістках.

М. Бурсевіч.

г. Слонім.

Гета артыкул скіраваны савецкай агенцтвай, працоўнай асобы, якую уважалі савецкіе ворганны за адпаведную для застравання ахвяры, можна прыпушчаць, што ім гэта удалася. Треба не забываць, што некаторыя эмігранты падчас польскага акупавання Зах.-Беларусі былі сябрамі Камуністычнай Партыі. Зах.-Беларусь для прысуду над пасломі Грамады, а як прыйшлі пад час 2-е Сусв. Вайны на Зах. Беларусь бальшавікі, дык яны-ж даносілі НКВД на усіх бел. нацыяналістах, якіх з эзданьнем уважодзіц Ува ўсе бел. нацыяналістычныя арганізацыі з якімі яны і вымігравалі. Цемер яны баяцца, каб бальшавікі не апублікавалі іх «обяза-тельств» і таму змушаны ізноў тэнцаваць пад іх дудку.

з Шырмаю ды Танкам, які нават адведаў і самую новую "радзіму" Хмары - Канаду.

Толькі нядаўна на загад Крамля памардаваных лідэраў Грамады рэгаліхітавалі як ахвяраў Сталіна, якому слу жылі верна Хамы і Ко.

Справа Хмары і Шырмы, у сувязі з маім артыкулам, прадстаўляеца даволі парадаксальна, бож з пад рэдакцыі ўспомненага агента Шырмы выйшаў у съвет артыкул у "Голосе Радзімы" № 35 з трапеня 1960 г., у якім закідаеца Хмары, што ён вёў і рэдагаваў фашыстоўскія радіо-перадачы у Слоніме. Газэта называе яго нават "Слонімскім Гэббэльсам". У гэтым самым артыкуле з пад рэдакцыі народнага артыста Рыгора Шырмы гаворыцца, што фашысцкага прапагандыста Сіняка Хмару ніколі не бянтэжыла хлусьня. Далей аўтар гэтага артыкулу апраківае раённыя бібліятэкі і артыстычныя багацьці, якіе былі спалены Хмарай па загаду фашыстаў. Там жа абвінавачваеца Хмару ў пасыланыні сваіх артыкулаў у вялікія гітлероўскія лісткі, а у Слонімскім, Баранавіцкім і Менскім кур'ерах з'яўляліся яго нацыяналістычныя расістція выдумкі. Гаворыцца, што С.Хмара адзін з першых уступіў у створаную фашыстамі арганізацыю БНС. Называе яго Шыроўская газэта і правакатарам, закідваючы яму, што уласнаручна падкресльваў у СД прозывішчы селькораў /скарочаны назоў сельскіх карэспандэнтаў/ і сваіх асабістых ворагаў. Заўсёды - кажа аўтар артыкулу - здраднік горш як адкрыты вораг. С.Хмара стараўся больш чымсь некаторыя штатныя эсэсаўцы і эсдоўцы. Далей закідваеца Сяргею Сіняку-Хмары, што пры яго ломачы былі замардаваныя депутат Вярхоўнага Савету БССР Клаудзія Тарасюк і яе грудное дзіцё, а тако-ж яе муж Іван Сыцяпанавіч Крынчык... Вось, гэта столькі аб Сяргею Сіняку-Хмары ў НКВД-оўскай газэціне, рэдагаванай Рыгорам Шырмаю, у якога абароне так горача выступае Хмара.

Як бачым, образок Хмары паводле бальшавіцкай газеты ня выглядае нічуть лепей, чымсь "прэзыдента Гот-бэргоўскай Цэнтральнай Рады", а можа крыху і паскудней.... Ці праўда гэта? На гэта адказаць можа сам Хмара, але яму, як бачым, ані тут, ані там веры ўжо ня будзе. Двайніку адна дарога, а трайніку-пэўнайшая.

Для адмены я задам Сяргею Сіняку-Хмары сваё пытанье, якое абыйме адначасна і пытаныні з майго лістападовага артыкулу: калі ён ня ёсьць агентам, то чаму у яго такая пашана да чалавека, які публікуе падобныя аўтнавачаныні і безсумліву служыць сваёй камуністычнай радзіме - Савецкаму Саюзу?

Віктар Астроўскі.

ПАРА СЛОУ У АБАРОНЕ БЕЛАРУСКАЕ ПРАУДЫ

Тое, што выходзіць з пад бальшавіцкага пяра часам мае і пеўную долю праўды. Праўда ж, у правільна насыветленай форме, для камуністычнае пропаганды вельмі рэдка ёсьць выгаднай. Вось дзеля гэтага, матэрыял паддаецца адпаведнай пераробцы, падтасоўцы, падхварбоўцы і падфалшоўцы. І вось толькі такі, перароблены ды падфалшованы матэрыял распаўсюджваецца паводле "географічных" алёкацыяў у мясцох, лёгічна звязаных з тэмай. Дзеля гэтага, напрыклад, тэма, звязаная з беларускім нацыяналізмам, не трапляе ў Афрыку, але, як гэтага вымагае лёгіка, - у асяроддзі беларускай эміграцыі. Там наступае рэакцыя, якую стараюцца фармаваць савецкія падпявалы й агенты. Толькі пасъля гэтага, савецкія "мудрыя гісторыкі" збіраюць так створаны матэрыял ды пішуць "гісторыю". Адным з звеньяў у ланцугу гэтае "гістарычнае дакумэнтациі" зьяўляецца "Голос Радзімы". Гэта ён фармуе хмароўскую так званую "трэцью плынь", гэта ён ачарняе і дэскрыйтуе нацыяналістичных лідэраў і гэта ён, пры помачы сваіх "карэспандэнтаў" аблягчае працу ёй, падгатаўляючы ґрунт для дзеянасці рознага роду бальшавіцкіх эмісараў, якія стараюцца разваліць адзіны беларускі нацыянальны фронт. Доказам гэтага ёсьць артыкул нейкага Таўпекі, зъмешчаны у лістападовым выданні "Беларускага Голосу", які "ідэолёгічна" цалком пакрываецца з рэпрадукаванымі на старонцы З5тай выразкамі з савецкай "гісторыі Беларусі", якія сваёй тэматыкай вяжуцца з гэтым артыкуулам, пад назовам "Аб дзівёх плынях і жыдалюбцу Астроўскім". Усё - ясна і понятно! По указу "роднай компартыі". Мэтай якой - дыскрэдытація і чарненіне беларускага нацыяналізму і ягоных лідэраў.

Сам факт, што бальшавікам прыходзіцца прысьвечваць столькі месца у сваіх "гісторыях" беларускаму нацыяналізму, сьведчыць аб ягонай жыцьцёвасці, бяз розніцы як яны і розныя хмары яго называюць - ці буржуазным, ці фашыстоўскім, ці антыжыдоўскім.

Тое ж, што "Беларускі Голос" з Канады іграе ролю бальшавіцкага папугая такожа не падлягае нікому сумліву. Бальшавіцкі "патаکун" Таўпека цытуе тое, што некалі гаварыў Астроўскі аб немцах і жыдох ды дае "дышлек-тычныя паясьненні" ягоных словаў. Але ў тым самым часе Брытанскі прамьер Чэрчыль сказаў, што "... мы дамо усякую магчымую дапамогу Савецкаму Саюзу..." а шмат гадоу пазней съв. памяці презідэнт США - Кеннеды сказаў, што ён ганарыцца тым, што можа быць грамадзянінам сталіцы Нямечкага народу - Бэрліну...

Словы гэтых дзяржаўных мужоў ў адпаведных пэрыядах гісторыі мелі свае абаінанні, хоць сёння Савецкі Саюз зьяўляецца ворагам Захаду, а Нямеччына ягоным прыяцелем. Падобна да гэтага слова, выказанныя праф.

История Белорусской ССР, том II

Характеризуя военно-колониальный режим, установленный немецкими оккупантами на захваченной советской земле, В. И. Ленин писал: «...германские разбойники побили рекорд по зверству своих военных расправ» *(Соч., т. 28, стр. 46).

Угнетать рабочих и трудящихся крестьян оккупантам помогали их верные пособники — белорусские буржуазные националисты, которые надеялись создать под охраной оккупационной армии буржуазно-помещичье государство. 25 марта 1918 г. белорусские националисты опубликовали текст «Уставной грамоты», в которой выступили против Советской власти и провозглашали «независимость» Белоруссии. Прикрываясь фразами о независимости Белоруссии, они стремились разорвать многовековые связи трудящихся масс Белоруссии и России и превратить Белоруссию в колонию капиталистических государств. 25 апреля 1918 г. националисты послали германскому императору телеграмму, в которой просили присоединить Белоруссию к Германии. В июле 1918 г. белорусские националисты создали «Временное правительство Белоруссии» во главе с реакционером-помещиком Скирмунтом. Это марионеточное «правительство» действовало по указке немецких оккупантов, помогая им подавлять революционное движение рабочих и крестьян. В тесном контакте с белорусскими националистами действовали буржуазные еврейские националисты.

Немецко-фашистские захватчики использовали в качестве своих сподручных белорусских буржуазных националистов. Значительная часть этих изменников была привезена в Белоруссию из Германии, куда они бежали от Советской власти еще в годы гражданской войны. Гитлеровцы создали Белорусскую центральную раду (БЦР) во главе со своим старым агентом, бывшим слуцким помещиком и офицером царской армии Р. Островским. Белорусская рада являлась послушным орудием в руках гитлеровцев, всячески поддерживала фашистский оккупационный режим. Белорусские национал-фашисты вместе с гитлеровцами убивали советских людей, разоряли промышленные предприятия, колхозы, уничтожали культурные ценности. Из числа белорусских буржуазных националистов фашистские оккупанты подбирали бургомистров, администраторов, полицейских, тюремщиков, формировали карательные отряды. Белорусские буржуазные националисты, выполняя задания гитлеровцев, вели фашистскую пропаганду, направленную на отрыв белорусского народа от великого русского народа и всех народов Советского Союза, пытались подорвать у населения веру в неизбежную победу Советского Союза над фашистской Германией.

103

445

**ІЗА ДЗЯРЖАУНУЮ НЕЗАЛЕЖНАСТЬ
Беларусі", стар. №78.
Выдавецтва БПР, Лондан,
1960.**

1. У 1918 і 1919 роках у Владивостоці стояв американський експедиційний корпус, який мав своїх обсерваторів у Петрограді і в Москві. Одним з обсерваторів у Петрограді був капітан Монтгомері Шуйлер, який допомідав полковникові Барровс У Владивостоці про хід революції. Цей документ хорониться в Національному Архіві Рекордів У Вашингтоні, у відділі "Вор Рекорд Дівіжен". Частинно в тому звіті подається:

"Більші невідповідальний елемент і соціалістичний елемент населення керується Життями й іншими проти-російськими елементами. У 1918 році Роберт Вілсон, кореспондент лондонського "Таймс-У" в Росії, звідомив, що всіх голівних комісарів болішевицької влади є 384, з того є 300 Жидів, 22 Вірмені, 2 Негри, 13 Росіян, 15 Китайців та інші".

2. Репорт Скагленд Ярду, з 16-го липня 1919 року (копію було передано американському амбасадорові в Лондоні, Джонові В. Дейвісові), частинно подає:

"Большевизм у Росії, це інтернаціональний рух, контролюваній Жидами. З'язки мають із підера-ми Америки, Франції, Англії, Угорщини й Росії. Будаленіт це випадкове місце для Росії".

3. Документ американської розвідної служби, з лютого 1916 року. Документ має 8 розділів, а 1 до 4 і 6 до 8 ті, в яких згадується про російську революцію. В тому документі подається, що Троцькому пересилили гроші з Америки через Швецію. Головними підериами, котрі провадили революції і давали гроші, були: Яків Шіфт, Макс Варбург, Гугенгайм, Макс Грейтунг, Куген-Леб і Компани. Цей документ був передрукований священиком Денісом Фагесем в Ірландії у творі "Мистичне піло Христя в модерному світі", а також У 1920 році 6-го березня та саме було надруковано в "Documentation Catholique" у Парижі.

Пані Л. Марголін твердить, що було лише двох Жи-

Ці-ж ми ня чум, як раздаєца стогн па ўсіх куткох нашае роднае Беларусі? Ці-ж мы не уяўляем себе, як бальшавіцкая каты распраўляюца з нашымі башкімі і братамі? Ці-ж не даносіца да нас плач наших матак з эшаляёнай, што накроўваоца агентамі сталінскага НКВД у далёкую тайгу Сібіру ды стэны Казахстану, адкуль амаль няма павароту? Ці-ж ня чум мы плачу нашых малых дзетак, якія церпяць, будучы адварванымі ад сваіх бацькоў, холад ды голад і працягваюць свае кволея ручкі да нас, просачы ратунку?

Праф. Р. Астроўскі
Прэзыдэнт Беларуское Цэнтральнае Рады

...
Який страшній злочин поповнили ті ініціаторы, які "своім разумом" плянували цю революцыю і давали на неі гроші! Ось ми глянемо в книжку "Укрита імперія" і там на сторінці 41 подано, скільки людей розстрілано — на самому початку революції:

28 архієпископів і епископів, 6,775 священників, 6,575 учителів, 8,500 лікарів (медиків), 54,850 старшин армії, 260,000 вояків, 160,000 поліційних Урядовців, 48,000 жандармів, 355,250 інтелігентів, 198,000 робітників, 915,000 селян.

Це лише те, що можна було зібрати, а скільки невідомих розстрілів в Україні, скільки після того розстріляно в Вінниці? Скільки погибло народу з голоду в 1923 і 1933 роках? Скільки розстрілено жінок, старців і дітей за те, що збиралі в час голоду колоски на полях? Скільки погибло нашого народу в Сибірі?

На мою скромну думку, коли говорити про Українсько-жидівські відносини за "Круглим столом", то от всі ці документи викласти на стіл і нехай Жиди дадуть документи проти Українів зі своєї сторони, а тоді рішати, хто перед ним має вибачатись. Усі ті документи з обох сторін надрукуюти книжкою в англійській мові і розіслати передовим продам, щоб світ зінав правду.

Оче була б сповідь з обох сторін, а тоді подати собі руки, забути за минуле і будувати по-людському взаємовідносини між Жидами й Українцями, ніколи не порушувати минулого і не творити чогось подібного в будущому.

15
Выразкі з книжкі "В ОБОРОНІ УКРАЇНОІ ПРАВЦІ" якую напісаў Каленік ЛІСЮК,
1964, Онтаріо, Каліфорнія. PUBLICATION MAKE UP AMERICA

№ 2/104

А Б'ЕД НА НЬНЕ

37

Астроўскім, мелі тады свае абаснаваньні, ды маюць іх і сёньня, бо-ж Нямеччына не зъяўляецца нашым ворагам, а ім, якраз, ёсьць расейскі камунізм і сама Расея, палякі ды, нажаль, жыцы таксама не адзначаюцца сваю прыязьняй да беларускага народу, хоць магчыма, што гэта - прадукт бальшавіцка-хмараўскай прапаганды, прыйманай без крытыкі.

Тут трэба прызнаць, што бальшавікі маюць дапамогу ня толькі ад беларускай "трэцяй плыні", а такжа й ад украінскай і таму гасп. Каленік Лісюк быў змушаны даць адказ ворагам украінска-жыдоўскага паразуменія ў кніжцы пад назовам: " В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОІ ПРАВДІ".

Прыймаючы пад увагу, што наўсяня інтэрэсы ў шмат якіх аспектах пакрываюцца з украінскімі, а у асаблівасці калі ходзіць аб жыдоўскае пытаньне, дык мы рэпродукуем на старонцы З6-тай зъмест дакумэнтаў, аўтэнтычнасць якіх ня будзе запярэчвацца нават тымі, хто круціцца каля Савецкае Амбасады ў Канадзе. Дакумэнты гэтыя, магчыма, ня былі ведамы Таўпеку і таму радзім яму з імі запазнацца.

Для тых, хто знаёмы з дзейнасцю Р. Астроўскага ў мінульм, ведама, што слушнасць ягоных асьведчаньняў заўсёды выклікалася вымогамі нацыянальнага добра і таму мы не павінны заздросціць, а ганарыцца ягонымі асягненнімі. Абліваньне памыямі Р. Астроўскага ворагамі беларускага народу - гэта лішні доказ тэй велічы і нацыянальнай вагі таго, што ён рэпрэзэнтаваў.

На тэй самай старонцы З6-тай ўверсе, дзе прыводзіцца цытата з кніжкі гаспадара Лісюка, мы прыводзім словаў праф. Р. Астроўскага, якія каб Таўпека зацітаваў побач слоў аб жыдох, дык ніхто не закінуў бы яму аднастороннасці і фальшаваньня беларускае праўды.

Сім.

x x

У ВАГА БЕЛАРУСЫ !

Мы категорычна съцверджаем і перасьцерагаем ўсіх чэсных беларускіх емігрантаў, што назоў, пад якім выступае "Голас Радзімы", гэта толькі маска для прыкрыцця сапраўднага аблічча чыста-шпіонскай, дывэрсыйнай бальшавіцкай арганізацыі, - якой дэ факт - зъяўляецца так званае "Беларускае Т-ва па культурных сувязях з суічыннікамі за Рубежом". Усё тое, што пішацца на балонках "Голасу Радзімы" чысьцейшая мана, разылічаная на слабыя, наўнія ды несъядомыя адзінкі, якіх агенты Масквы ўсякімі абяцанкамі стараюцца аблытаць павуціннем хлусьні, каб пасъля выкарыстоўваць іх у шпіёнскай працы за "рубежом" для СССР.

ГАНЕЦЕ ВОН БАЛЬШАВІЦКІХ АГЕНТАЎ !!!

x x x

КГБ-оўская ГРАМАТКА ХМАРЫ

Так выглядае, што бальшавіцкім звычаям, хмара сам і пры помачы сваіх "старонікаў" у краінах Захаду, стараецца утрымоўваць актуальнай рэгістрацыю усіх тых беларусаў, якія, з тых ці іншых прычынаў, апынуліся паза межамі Беларусі. Для гэтае мэты ён прыкладае усіх выслікау для расшыфроўкі розных псэўдонімаў імянюшак. Каб асягнуць гэта, ён чытае слова нават задам на перад, думаючы, што гэткім чынам можна прыйсьці да больш "безпамылковага" выsnаву і тым самым заслужыць пахвалу савецкай разьведкі.

Апошнім часам ён, відаць, дастаў заданьне "разгадаць Калюла" і вось - кажа ён - "Калюш" - гэта "Шуляк". Заглядаючы "Шуляку" у зад з пераду - кажа ён - літара "а" пераходзіць у "я" і такім чынам з "Шуляка" атрымоўваецца "Калюш". Па аналогіі, відаць, літэра "у" пераходзіць у "ю". Хоць калі гэтыя слова пісаць лацінніцай, дык нават ня трэба рабіць і такую "нацяжку".

Тут, аднак, я яшчэ раз мушу расчараўваць Хмару, бо "В.Калюш" гэта мой псэўдонім і нічога супольнага ня мае ані з Р. ані з В. Астроўскім і дадзены маёй працы якраз знарок, каб такім чынам забясьпечыць аутара ад такіх тыпаў, як Хмара.

Савецкія агенты часам бываюць вельмі съмешныя, дастаўляючы чытачом шмат пацехі сваімі недарэчнасцямі, ілжою ды мэтадамі.

Вось, напрыклад, калі праўдзівае прозвішча Хмары - "Сіняк" прачытаць ягоным мэтадам /задам наперад/ дык выйдзе "Каініс" /тут "я" перайшло у "а"/, што палаціне азначае "сабака", калі-ж бы напісаць ягонае прозвішча лацінніцай, дык выйдзе "Каініс", што азначае у стара-арамаіцкай гаворцы - Каін - забойца брата свайго Абэля. Вось такім спосабам, як бачым, можна расшыфраваць прозвішча "Сіняк", якое азначацьме - "сабака" або "забойца". Адны "дзівосы" ды "съмяхоты", як сказаў ведамы "наўчоны спадар".

-000- В.А.

Прысьвячаецца "народным імосьціўцам" Хмары і Р.Шырме.

Два галасы з драды:

Адзін з Саветаў,

А другі з Канады.

Адзін брэла з Менску,

А другі з Торонто,

Але абодвы брэшучы на адное конто.

Аднаму далары

З рускай амбасады,

А другому гонар ў нагароду з драды.

Іх жа бедны "камрад"

Хай божухна крые,

У смаленскім лесе так жалосна вые.

/-/ З.Мінташ.

ARE THERE BYELORUSSIAN COMMUNISTS IN
The
SOVIET UNION?

During the second phase of the First World War the force of the drive for national self-determination brought, on March 25th 1918, the proclamation of the independent Byelorussian state. Unfortunately due to the imperialistic nature of her neighbours the newly born Byelorussian Republic was partitioned by the Treaty of Riga on March 18th 1921.

One of the party of that treaty was Russia. The years to come were years of unbelievable terror which Byelorussian people had to suffer.

The Second World War created once again the opportunity for the Byelorussians to demonstrate their desire for national freedom. There was called the Second All-Byelorussian Congress in the capital of Minsk on 27th June 1944. The main resolution of that congress announced that: "...by law of God and the will of the people, Byelorussia has the right to be free and independent.

Soon the Russians proved their "respect" for the principle of self-determination by mass-extinction of the population.

Even Russian statistics show that since 1945 the population of the Byelorussian Soviet Socialist Republic dropped from 10 and half million to under 8 million to-day. By constant deportations the Soviet Government aims to disperse the solid ethnic mass of the people in order to weaken their strength as a nation. Some estimations suggest that on the whole territory of the Soviet Union there are about 13 million Byelorussians.

In 1945 the Byelorussian S.S.R. became a member of the United Nations Organization, theoretically equal in dignity and honour to the United States and Great Britain, but in reality it is a part of the Russian state and shares the fate of all the so called Soviet Republics.

At the present moment Byelorussians together with other peoples under communist, imperialistic, Russian rule are experiencing personal and national persecution.

It is worth while mentioning that after nearly half a century of Sovietization and Russification, Byelorussian people are successfully resisting communist doctrine. Among all the states behind the "Iron Curtain" and even among Soviet Republics themselves - Byelorussia has the smallest number of Communists.

According to the Soviet newspaper "Pravda" dated 15-th January 1959, there were only 187 thousand members of the Communist Party of the Byelorussian S.S.R. Taking into account however that at least three quarters of the membership of the party consists of officials - the Muscovite Russians - the real number of Communist Byelorussians runs down to a very few.

No 2/104

- A B J E D N A N N I E - U N I O N . 40

Contrary to the convictions of some Western scholars this assertion, as far as Byelorussia is in question, cannot be rejected as irrational though as some of them say that: "After all there are even some British Communists."

There were sporadic outbursts of desperation. For example: On January 12th, 1962 Nikita Chrushchev was addressing an audience of Byelorussians during one of his hunting trips to B.S.S.R. When he only mentioned Soviet space achievements the crowd of Minsk workers started to yell: "Give us bread not sputniks!" In reply to Chrushchevs threatening words the people answered with stones; then raving dictator attacked the security chief for inefficiency who in turn drew his revolver and fired. Unfortunately after spending a few days in Sochi this high-ranking ruffian apeared again on the political arena. That unusual, for Soviet conditions, incident was followed by a new wave of terror.

The resistance of the Byelorussian people to godless Russian Communism is an inspiration to other freedom loving nations and a constant source of fear for their oppressors.

In spite of the fact that the history of Byelorussian people is really the history of their centuries long bondage - the Byelorussian nation is still alive.

The people of Byelorussia have shown that they possess qualities and aptitudes which will ensure to them a future of potency, even of splendour in the coming progress of the world under conditions of national freedom.

Those who have not felt the yoke of tyranny must at times appear unresponsive to the feelings of fellow-men from Eastern Europe, whose former homes are dominated by Russian Communists, but some of them are trying to understand and trying to see the difficult road to liberation and began to understand also that there must be NO COMPROMISE with the Communists which would recognize their right to dominate and rule any peoples by force of arms.

The leaders of the free countries of the Western world and their free peoples have much to learn from Byelorussians, both in appreciation of the liberties they enjoy and of the sufferings of those who are enslaved. If they learn - they will reject, I believe, the Russian principle of status quo, and show the world that they stand by their basic moral and political principles, even more - they will reaffirm their belief in the inevitable victory of human freedom over the forces of tyranny at work in the world.

-oo0oo-

"...There should be a new spirit towards winning the friendship and respect of the peoples living under Communism rather than seeking a subservient "friendship" with temporary tyrants."

C
Captain HENRY KERBY, M.P.
/The New Daily, 5 Feb. 64./

THE ARM OF BOLSHEVISM REACHES ABROAD

On the 4th of July 1964, at a Byelorussian rest centre in New York State, Byelorussian ex-servicemen were celebrating with solemn ceremonies the "Day of the Byelorussian Soldier", occasioned by the 20th anniversary of the creation of the Byelorussian Home Defence (B.K.A.). Among the guests invited to this celebration was the former President of the Byelorussian Central Council, Prof. Radoslav Ostrowski, the creator and organiser of that military force. Very quickly reactions to this celebration reached us simultaneously from two sides: 1) from the newspaper "Voice of the Homeland", No. 51 of August 1964, which is published by the Committee for State Security of the U.S.S.R. under the mask of "Byelorussian Society for Cultural Relations with Countrymen Abroad"; and 2) from the paper "Byelorussian Voice", published in Toronto, Canada, by S. Siniak-Chmara.

The two publications speak with one voice in heaping abuse on the participants of the celebration. In the manner habitual to their editors, they distort facts and spread lies.

One thing, however, is somewhat puzzling: usually, both the "Voice of the Homeland" and that "loyal Canadian citizen" Chmara are of the opinion that the activities of Byelorussians in exile are not worth a straw. According to them, the 2nd All-Byelorussian Congress was not a congress, and the B.K.A. was not an armed force since it had no soldiers - as "Voice of the Homeland" said - it simply didn't exist. And yet they employ someone to deal with these matters. An odd paradox!

There must be something wrong somewhere if these phantom matters are given so much space in the N.K.V.D. and Chmara rags and there is such gnashing of teeth about those "fascist servants". One must assume that the latter enjoy more respect among their countrymen than their detractors, that they are not letting out of their hands in exile the flag of Byelorussian liberation which they held high in the fatherland, and that they are successful in spreading their ideas not only among their younger generation but also among foreigners.

Chmara is no doubt annoyed that the Byelorussian ex-servicemen invited to their celebration R.Ostrowski, but not him, Chmara. But there is nothing strange in this: the Byelorussian ex-servicemen have always been stated "Voice of the Homeland" itself (see p.45 of their pamphlet "How they served the people", for instance), and I think a more ardent enemy of Bolshevism than R.Ostrowski is hard to find. Wherever there is a front against Bolshevism, there you can always find Ostrowski. And, after all, it was he who created the B.K.A.... But what does Chmara represent? He has always been in the opposite camp, and this is why he is today singing in tune with the "Voice from the Homeland".

That all supporters of the Byelorussian Central Council are constantly being labelled "fascist servants" and "Hitlerite collaborators" by Chmara and the writers of "Voice of the Homeland" is understandable, since throughout its existence

No 2/I04 A B J E D N A N N I E - U N I O N

42

the B.C.C. was fighting against the Bolsheviks and their "native" Communist Party. But this occasion makes us ask the question: What happened to the undoubted defenders of the working people, the former Byelorussian Members in the Polish Parliament and the members of the Central Council of the Byelorussian Hramada of Peasants and Workers? They, surely, cannot be branded as "fascist servants" or "Hitlerite collaborators".... B.Tarashkevich, S. Rak-Mikhailovski, P.Valoshin, P.Myetla, M.Bursevich, I.Dvarchanin, Havrilik, Valinyets, and others - where are they now?

Until now the writers of "Voice of the Homeland" have never once mentioned anything about this. Do they know nothing about it, or do they not want Byelorussian emigrants to know about it?

Be that as it may, but we consider it our duty to make it known that all these men, the defenders of the Byelorussian people, were lured in 1930 by various promises of the USSR into the Bolshevik hell, where afterwards all of them perished in the Soviet concentration camp on Solovki island.

It is nonsense to say that Stalin alone was responsible for all these atrocities. He could not personally arrest and shoot all his victims.... He had a whole band of communists to do the work for him, among them are the members of the present so-called Byelorussian Society for Cultural Relations with Countrymen Abroad. For the mass murders committed by the Communist Party of the Soviet Union the responsibility lies in equal measure with such men as Khrushchev, Kosygin, Brezhnev, etc.,etc., and the supporters of Pravda as well as the "Voice from the Homeland".

If all these people did not themselves feel guilty of the atrocities committed, they would without delay have liquidated that criminal organisation, the Communist Party of the USSR, as was done with the National Socialist Party of Germany.

Finally, the very fact that people like Kosygin, Brezhnev and the like continue at the head of this criminal band, still called the Communist Party of the USSR, should deter any honest man from belonging to that Party. Everyone, however who remains a member of that party, after all its atrocities have become known, should be held responsible for the crimes committed by this organisation.

Coming back to the "Voice of the Homeland", we must state categorically, as a warning to all honest Byelorussian emigrants, that the name of the publishers of this paper, i.e. the "Byelorussian Society for Cultural Relations with Countrymen Abroad", is no more than a mask to cover the real face of a Bolshevik organisation which is dedicated to espionage and subversion. Everything written in the pages of the "Voice of the Homeland" is nothing but lies, directed at knaves or fools, whom the Moscovite agents hope to trick, by false statements or promises, into collaboration with their network abroad.

In every wholly independent country official publications are issued in the native language of that country. Even in semi-independent and Communist countries such as Poland, Czechoslovakia, Rumania, Bulgaria, Hungary, etc., all official newspapers and publications appear in the respective national language. But what do we have in the Byelorussian SSR. ? The organ of the Central Council of the Communist Party of the BSSR, the Supreme Soviet and Soviet of Ministers of the BSSR, "Soviet Byelorussia", is published - in what language? In Russian, of course. Where then is that Independent Byelorussian Republic about which the "Voice of the Homeland" is bragging? That "Voice" does not come from our homeland, Byelorussia, but from a Moscow-dominated province - which is all that Byelorussia is today! That printed rag, full of lies, Moscow brings out in the Byelorussian language only for show abroad, not for the sake of a cultural relationship with countrymen abroad.

Sim.

-000oo-

U Zachodniaj Niamieččynie vydana vydaviectvam "Viechi"
knižka pad nazovam:

RADASŁAŪ ASTROŪSKI Prezydent Biłaruskaj Centralnej
Rady,
jahonaje žycčio, praca i zmahańie
apracavaū Jury ŽYVICA.

I964.

Knižka vydana na ratatary z drukavanaj vokładkaj i maje 74
staronki vialikaha farmatu. Knižku možna dastać, pasykaļajučy
2 dalary, abo raščavartaść u inšaj valucie pa adresu:

ZBP, 6781 Windsberg, WEST GERMANY.

-000oo-

(From The New Daily, April 7, 1962)

"We are always talking about the Soviet Government as though it were like the British Government or the French or American Governments, and could be treated as such. It cannot be so treated, and if you have any doubts look at the record since Stalin's death, just nine years ago.

I953 - Beria succeeds Stalin. Murdered in the same year.

I953 - Malenkov assumes power. Disgraced I955.

I955 - Khrushchev, having engineered the murder of Beria and the disgrace of Malenkov, assumes power with Bulganin.

I956 - Stalin denounced by Khrushchev. I957 - Molotov, Kaganovich, Malenkov and Shepilov branded as enemies of the party ect., ect.

I958 - Bulganin gone, I958 - Khrushchev becomes Prime Minister,

I959 Pervuchin and Saburov disgraced. I96I - Voroshilov disgraced.

I962 - ????".

I964 - NIKITA GONE !

No.2/I04 January 65. - A B J E D N A N N I E - U N I O N

MATERIAL FOR HISTORICAL RESEARCH AND STUDY

"We should not cherish for a moment the illusion that it is possible to establish really friendly relations with the Soviet Government, or with any Communist party or Communist individual."

I936 - USA Ambassador
in Moscow.

"When the piles of corpses were discovered by the Germans in April, 1943, the Polish Red Cross reported to the International Red Cross in Geneva they were satisfied the massacre had taken place in March or April of 1940 (a time when the Germans were not within hundreds of miles of Katyn Forest). Stalin screamed to Churchill that the free Poles under General Sikorski, prime minister of the exiled Polish government, who wanted an investigation, were "Fascists." Prompted by Roosevelt, Churchill replied to Stalin on April 23, 1943, that any International Red Cross probing was unthinkable. "We shall certainly oppose vigorously any investigation....Mr. Eden is seeing him /Sikorski/ today." When a special intelligence report and documents and pictures attesting Russian guilt in the cold-blooded atrocity were brought to Roosevelt in the White House, he reacted with anger, not at the Russian murderers, but at those who collected the facts, and he clamped the lid down tight... .

The popular delusion that Russia, our "gallant ally," was a freedom-loving, non-aggressive democracy anxious to co-operate with the United States was insidiously nurtured, although Roosevelt could not have believed it himself. His own experiences at the conference table put him on notice that the opposite was true. The predatory government that had, in December, 1939, been expelled from the League of Nations for its cold-blooded attack on little Finland, had swallowed up Estonia, Latvia, and Lithuania and had, in concert with Hitler carved up Poland and erased that nation from the map could not and did not undergo a metamorphosis. Its leaders were not miraculously purged of international banditry when another bandit, Adolf Hitler, turned on them. They never specifically recanted; they showed no penitence. They never told Roosevelt they would free the Balts and the others, nor did he ever require them to say so. On the contrary, he continued to whet their appetites as war raged. He was aware of this, even if the American people were not.

The idea that Roosevelt, not a naive man, was fooled is unbelievable. The camouflage, not the exposing, of Soviet imperialism was the expedient that best fitted his own political plans.

/From the 'Roosevelt's Road to Russia' by G.N.CROCKER,
Chicago, I959, p.28-29./

З БЕЛАРУСКАГА ЖЫЦЦЯ - АУСТРАЛІЯ

Сыднэй. 6га і 7га Лістапада адбылася ў Сыднэй чарговая гадавая канфэрэнцыя арганізацыі "Гуд Нэйбор Кансіл" дзе разглядаліся шматлікія пытаньні звязаныя з прабегам пляну эміграцыі. Беларускае Аб'еднанье у Аўстраліі, каторае зьяўляецца поўным і сталым сябрам гэтае арганізацыі, было, як і заўсёды, запрошанае ўзяць актыўны удзел у працы канфэрэнцыі.

Сыднэй. У суботу, 14-га Лістапада у залі Скул оў Артс у Фэйрфілдзе адбыўся Урачысты Вечар прысьвежаны 44-тым угодкам Слуцкае Абароны, ладжаны Беларускім Аб'еднаннем у Аўстраліі. Вечар адкрыў а гадз. 7-30 п.п. Старшыня Гал. Управы Б.А.А. Г-р М.Зуй каторы, ў зъмястоўнай патрыятычнай прамове, падсумаваў падзеі вызвольнага змаганьня беларускага народу ды заклікаў да рашучай расправы з ворагам.

Пасля прамовы выступіла з дэкламацыямі нова-прыбылая з Эўропы прыгожая беларуская дзячына Марыся Алесюк, каторая таксама дэкламавала адзін з сваіх вершаў, адумыслова напісаны, "Беларусам на Чужыне" ў якім яна дакарала тым хто апынуўшыся ў багатых краінах Захаду, забыліся і адцураліся ад ўсяго роднага і свае беларускае мовы "хаваючыся" за чужацкай гутаркай і звычаямі. Присутныя горача ўзнагародзілі маладую нашу паэтку доўга-трывалымі воплескамі. Наступна пачалася агульная забава, якая пераліваючыся сяброўскай гутаркай і сьпевамі працягнулася да познай ночы, калі прысутныя пачалі раз'еждацца дамоў забіраючы з сабою прыемнае уражанье з святкаваньня.

Сыднэй. У чацвер, 3-га сьнежня прыбыў ў Аўстралію Старшыня Цэнтралі Антыбалшавіцкага Блёку Народаў Г-р Я.Стэцько, які прыляицеў самалётам з Нацыянальнага Кітаю дзе ён браў удзел ў 10-тай Канфэрэнцыі Антыкамуністычнае Лігі Народаў Азы. На аэродроме ў Сыднэй спаткалі Г-ра Я.Стэцько, Старшыня АБН на Аўстралію і Нова Зэляндыю Др.К.Унтару, Заступнік Старшыні Г-р А.Алехнік і Скарбнік Г-р О.Кашарскій. Ад украінцаў спатыкалі гасція шматлікія сябры украінскай грамадзкасці і Арганізацыя Украінскае Моладзі. Пасля адбылася прэсавая конфэрэнцыя дзе Г-р Стэцько насыветліў падзеі, на сьвেце для карэспандэнтаў газэт і радыё. У пятніцу, 4-га сьнежня Аддзел АБН на Аўстралію і Нова Зэляндыю ладзіў адумысловае прыняцьцё для Г-ра Я.Стэцько ў Харвацкім Доме, дзе Г-р Я.Стэцько зрабіў ізноў съветавы агляд падзеі і падсумаваў дзейнасць і палітыку АБН. З прамовай падзякі гасцю выступіў Г-р А.Алехнік.

У панядзелак, 7га Сьнежня адбылося паседжанье Дэлегатуры АБН на Аўстралію і Нова Зэляндыю на каторым таксама прысутнічаў Г-р Я.Стэцько, падчас паседжаньня былі прагледжаны розныя пытаньні звязаныя з вызвольным змаганьнем панявленых маскаляў народу.

№ 2/104

А Б'Е Д Н А Н Ь Н Е

46

З.Ш.А.

КЛІУЛЯНЦ. 25 сінежня мінулага году адбыўся зъезд праваслаўных з Канады і ЗША. У зъездзе прынялі удзел 4 беларускіх прыходы, рэпрэзэнтаваныя адпаведнымі дэлегацыямі у складзе: настаяцеля прыходу, старасты, старшыні Царкоўнага Камітету або Царкоунае Рады ды прадстаўнікоў ад прыхаджан. На гэты раз усе прыходы прыбылі на час і у поўным камплеце.

А 2-гой гадзіне палаудні быу адслужаны малебен ў Украінскай Царкве сьв. Андрэя, пасля чаго ў царкоўнай залі распачаліся абрацы зъезду.

Адчыніў сход дэлегат ад Чыкагоўскага прыходу найстарэйшы векам пасярод прысутных - Праф. Р.Астроўскі, які, прывітаўшы дэлегатаў, папрасіў выбраць старшыню сходу, прэзідым і сакратароу. На старшыню сходу быў выбраны праз аклямаци ю настаяцель Саўт Рывэрскага прыходу Протопрасьвіцер Мікалай Лапіцкі, у склад прэзыдыму сходу былі пакліканы усе настаяцелі прыходаў і Царкоўныя старасты, на сакратароў - М.Сенька з Саўт Рывэрскага і Барыс Сладкоўскі з Торонто прыходаў. Першы прачытаў даклад настаяцель Торонтаўскага прыходу пратаерэй а.Віталі Сагайдакіўскі на тэму "Праваслаўная Царква адзіная, святая, саборная і апостальская", а пасля яго выступіў дэлегат Чыкагоўскага прыходу проф. Р.Астроўскі з аргументаваным неабходнасцю утворэньня Епіскапату Беларускай Праваслаўнай Царквы на чужыне. Наступна быў адчытаны праект статуту царкоўнага прыходу Беларускай Праваславнай Царквы на чужыне, адбраны Архіепіскапам Афанасіем. Пасля усебаковай дыскусіі, зъезд аднаголосна прыняў лго без засцярогаў і зъвірнуўся да Архіепіскапа Афанасія з просьбай ачоліць Беларускую Праваслаўную Царкву на Чужыне. Треба, такім чынам, спадзевацца, што гэтыя пастановы царкоўнага зъезду спрычыняцца ўрэшце да унармаванья беларускага царкоўнага жыцця і аб'яднанья усіх праваслаўных беларусаў пад адзіным кананічным кіраўніцтвам.

В.- БРЫТАНІЯ.

ЛОНДОН. Стараньнем Старшыні Беларускага Праваслаўнага К-ту ў Лондане а.Протодзіякана І.Вялікага ў нядзелю 22-га ліст. 1964 году у царкве сьв.Спаса была наладжана Божая Служба прысьвечаная 44-тым угодкам Слуцкага Паўстання. Святая літургія і паніхіда былі адслужаны у глыбока патрнатычным духу Мітрафорным Протаерэем а. В.Тарановічам.

У часе службы вельмі прыгожа пляў царкоўны хор пад кіраўніцтвам а.Протадзіякана Велікага.

А. Тарановіч находзячы сам са Случчыны і ведаючы добра праўбег выпадкаў у часах паўстання, сказаў абшырную пропаведз "Аб Незабытым чыне Слуцкіх Герояў".

XXXXXX
Х РЭДАКЦЫЧНАЯ КАЛЕГІЯ - 1965 - BOARD OF EDITORS Х
XXXXXX

BYELORUSSIAN NATIONAL ANTHEM

Words: M.Krautsou.
Music: U.Terauski.

English translation
by Vera Rich.

Maestoso, tempo di marcia.

S. f. 4/4

A. 4/4

T. 2/4

B. 2/4

Come, we shall march in joint en - dea - vour To
f. 4/4

Мы вый - дзэм ичиль-ны - ми ра - да - ми На

the free spa - ces of our na - tive land; Let
0:6

воль - ны, род - ны свой пра - в - стор; хай

free-dom dwell with us for e - ver, And
9:6

во - ля веч - на бу - дзе з на - ми, А

eve - ry onslaught we'll with-stand, well with-stand. Long
9:6

гвал - ту мы да - мо ад - пор, да - мо ад - пор. Ня-

2

live the Bye-lo - rus - sian spi - rit brave, The
 хай жи - ве ма - гут - ни, съме - ли Нам

bold free spi-rit of our na-tion, of our na-tion! White-
 бе-ла - рус - кі воль-ни дух, воль-ни дух; ўжо

red - and - white a - bove the ban - ners wave, A-
 съцяг наш бел - чир - во - на - бе - ли Па-

bove o - ur fight for li - be - ra - tion. To
 крыу са - бой на - род - ни рух. На

arms! May hap - pi - ness and free - dom For
 бой! За щась - це і за во - лю На -

our brave peo - ple in the fight be won! Too
 ро - ду слав - на - га свай - го! Бра -

3

long in tor - ment we were blee-ding... To

ты, цар - пе - лі ми да - во - лі... На

bat - tle, each and eve - ry one! Eve - ry one! Ah,

бой! у - се да ад - на - го! Да ад - на - го! И-

may the Bye - lo - rus-sian name and might Be

мя i си - лу бе - ла - ру - са Ня-

seen and heard from near and far, near and far, By

хай па - чу - е й ба - чиць той, ба - чиць той, Хто

all who seek to rule us with - out right, Or

съме - е нам нясь - ці при - му - си I

first dare chal - lenge us to war. My

пер - ши ви - клі - ча на бой. Бра -

4

bro - thers, we march on to for - tune; Let
тм, да щасъ-ця мы пад - хо - дзім; Хай

thun - der roar still lou - der in its strife! We
гром гры - міць яш - чэ мац - мей! Ў кри-

bring to birth in an - guished tor - ture For
ва - вых му - ках мы на - ро - дзім Жыць -
ff, Ritardando

our Re - pub - lic a new life! For our Re -
цё Рэс - пу - блі - кі сва - ей! Жыць - цё Рэс -
fff

pub - lic a new life!
пу - блі - кі сва - ей!

Pryhatavaў да reprodukcyi A.Jeviec, South River,N.J.,USA.
Reprodukcyja: Časopisu "Ab jednańie", London, Anhlija, 1964.

THE BYELORUSSIAN WEAVING INDUSTRY

by M. Vožacič.

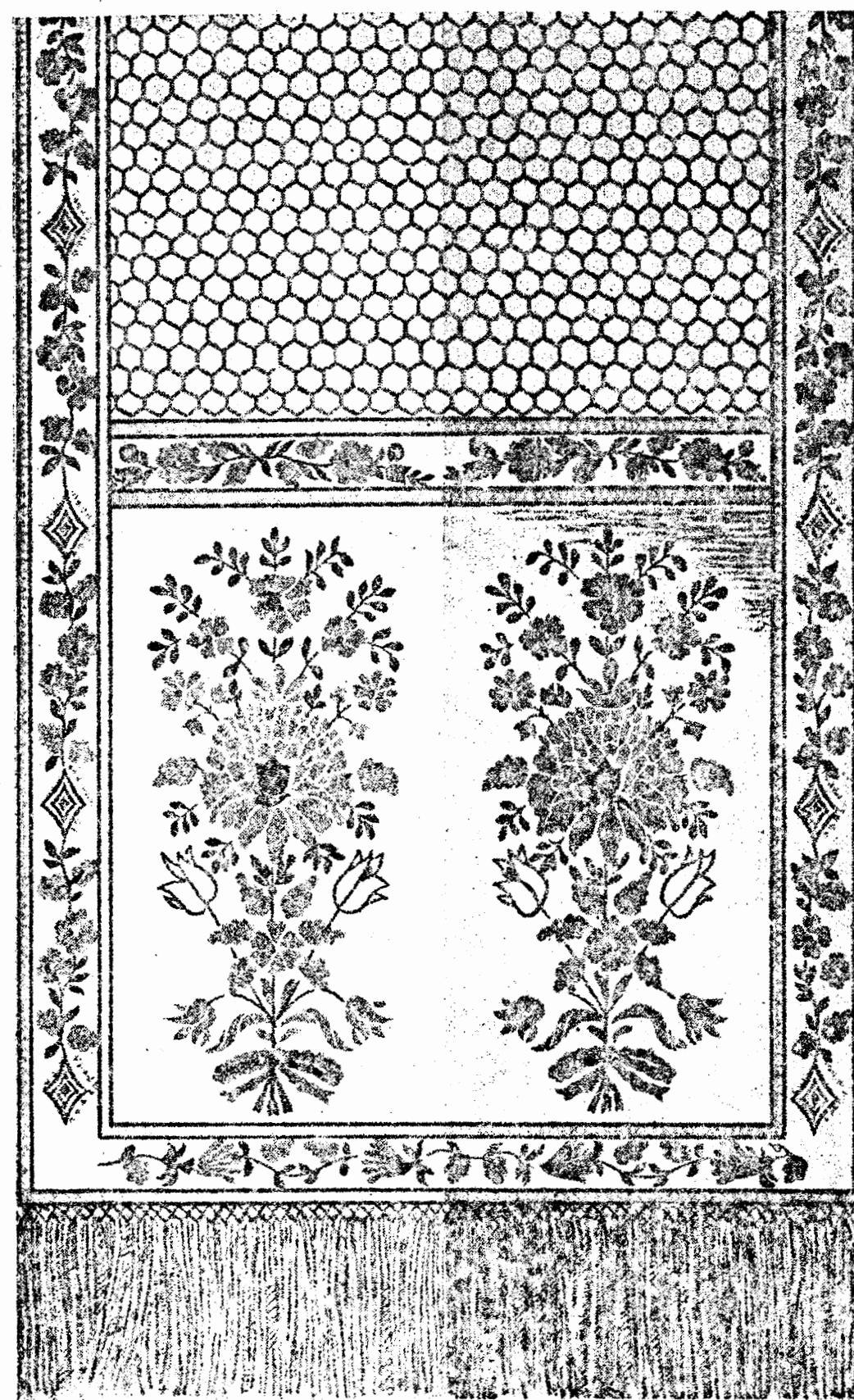
The patterns of Byelorussian national art have their origin deep in the Slavic past, in the "Luzhits culture", whose characteristic features were geometrical forms of ornamentation in the basic colours red, white and black, linked with ancient mythology. This is confirmed by archaeological finds of ancient textiles, ornamental objects, ceramics and metal with sculptured and painted ornamentation, linguistics, ethnography and rare historical records. All these scientific materials prove Byelorussia to be an unusually interesting field for study, little known to scholars in the sphere of Slavic studies, - a living testimony to an ancient spiritual and material culture which is being gradually destroyed by the Bolshevik system.

From the moment of Byelorussia's conversion to Christianity, alien cultural influences began to infiltrate among the aristocracy and townsfolk. Before the I4 cent., Christianity brought with it Byzantine cultural forms which found their expression in all branches of art, even to the introduction of eastern textile patterns. In the I3th and I4th centuries, in connection with the establishment of the Great Duchy of Lithuania and the development of trade and cultural relations with the West, western cultural forms gained in influence, and western methods of weaving, western patterns and textiles became increasingly prevalent among the aristocracy and townsfolk. The peasantry, who always constituted 85% to 90% of the whole population of Byelorussia, did not take any part in this process, but preserved their ancient pre-Christian ceremonies, customs, traditions, and beliefs whose symbols were only nominally linked with Christianity.

The period of the existence of the Great Duchy of Lithuania (I3th to I8th centuries) was the period of the unification of all Byelorussian lands into one single Byelorussian state, thanks to which the ancient national culture was consolidated even further among the peasantry and achieved a monolithic form. Foreign fashions of the Renaissance period, rococo, and pseudoclassicism left no traces on this culture, except perhaps in that they influenced the acceptance of certain technical improvements in textile manufacture which began to develop in Byelorussia in the I8th century.

(Extract from: "The Byelorussian weaving industry and its destruction by the Bolsheviks", by Mikołaj Vožacič, Institute for the Study of the USSR, München, 1955.)

P.T.O.

SLUCK GIRDLE 18th cent.

Reproduced from 'The Byelorussian weaving industry
and its destruction by the Bolsheviks,'
by M. Vołacik, München, 1955.